

ХДР

1918-yil
21-iyundan chiqqan
boshlagan

№27, 2022-yil 6-iyul,
chorshanba (32.721)

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

Barchaga g'amxo'rlik — davlatning burchi

O'zbekiston OVOZI

ЎЗБЕКИСТОН ВА ТУРКИЯ ПРЕЗИДЕНТЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 5 июль кун Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоған билан телефон орқали мулоқот қилди.

Етакчилар шу йили март ойида Тошкент шаҳрида ўтган Стратегик шериклик кенгашининг иккинчи йиғилишида эришилган келишувлар ижросининг боришини муҳокама қилдилар.

Туркия Президенти давлатимиз раҳбарининг Қорақалпоғистон Республикасида тинчлик, барқарорлик ва изчил тараққиётни таъминлаш борасидаги саъй-ҳаракатларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлади.

Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги кўп қиррали муносабатларни, энг аввало, савдо-иқтисодий, инвестициявий, транспорт-коммуникация ва маданий-гуманитар соҳаларда кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди.

Савдо, транспорт, саноат, қишлоқ хўжалиги ва бошқа соҳалардаги икки томонлама лойиҳаларни илгари суриш муҳимлиги қайд этилди.

Шунингдек, 2022 йил ноябрь ойида Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтадиган Туркий давлатлар ташкилоти саммити юзасидан фикр алмашилди.

Давлат раҳбарлари яқинлашиб келаётган Қурбон ҳайити билан бир-бирини қўлаб, мамлакатларимизнинг биродар халқларига фаровонлик ва равнақ тиладилар.

ЎзА.

ЎЗБЕКИСТОН ВА РОССИЯ ЕТАКЧИЛАРИ ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ МУЛОҚОТ ҚИЛДИЛАР

5 июль кун Туркия Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин ўртасида телефон орқали мулоқот бўлиб ўтди.

Суҳбат аввалида Россия Президенти давлатимиз раҳбари томонидан Қорақалпоғистондаги вазиятни барқарорлаштириш бўйича қўрилган қатъий чораларни қўллаб-қувватлашини таъкидлади.

Ўзбекистон – Россия стратегик шериклик ва иттифокчилик муносабатларини янада мустаҳкамлаш, икки мамлакат ўртасидаги кўп қиррали ҳамкорликни кенгайтириш масалалари кўриб чиқилди. Ўтган йил ноябрь ойида Москва шаҳрида ўтган олий даражадаги учрашувда эришилган келишувларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилди.

Икки томонлама мулоқотлар ва ўзаро алмашинувлар фаоллашгани мамнуният билан қайд этилди. Жорий йил бошидан ўзaro савдо ҳажми 35 фоизга ошди. Йирик инвестиция лойиҳалари ва маданий-гуманитар ҳамкорлик дастурларини амалга ошириш давом эттирилмоқда.

Минтақавий кун тартибидаги масалалар юзасидан ҳам фикр алмашилди, бўлажак тадбирлар режаси, шу жумладан, Самарқанд шаҳрида ўтказиладиган ШХТ Давлат раҳбарлари кенгашининг навбатдаги йиғилиши доирасидаги тадбирлар кўриб чиқилди.

ЎзА.

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ БОШЧИЛИГИДА ЎЗБЕКИСТОН МАМЛАКАТДА ОСОЙИШТАЛИК ВА БИРЛИКНИ САҚЛАШГА ҚОДИРДИР

Маълумки, аини кунларда Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида Конституциявий қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамаси давом этмоқда.

Айрим жойларда масаланинг моҳиятини талқин қилишда тушунмовчилик ҳолатлари ҳам учради. 1 июль кун Нукус шаҳрининг марказий кўчаларида ноқонуний намоишлар уюштирилди. Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари биноларини ноқонуний эгаллашга уриниш ҳаракатлари содир этилди.

Давлатимиз раҳбари Нукус шаҳрига етиб бориб, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси депутатлари ва жамоатчилик вакиллари билан учрашди.

Шавкат Мирзиёев конституциявий ислохотлар Ватанимизнинг бугунги ва келажак ҳаёти учун ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган масала экани, муҳокамаларда кўпмиллатли халқимиз кўплаб тақлиф ва тавсияларини билдираётганини таъкидлади.

Халқимиз ҳукмига ҳавола этилган мазкур Конституциявий қонун лойиҳаси ҳали қабул қилинмаган, умумхалқ муҳокамасига қўйилган, холос. Шу боис давлатимиз раҳбари Қорақалпоғистоннинг ўзига хос этник, маданий хусусиятлари, миллий урф-одат ва қадриятлари, алоҳида ҳуқуқий мақомини эътиборга олиб, лойиҳадаги Қорақалпоғистон Республикасининг ҳуқуқий мақомига оид нормаларни ўзгартиришсиз қолдириш зарурлигини таъкидлади. Яъни, Конституциянинг 70, 71, 72, 74, 75-моддаларини ўзгаришсиз қолдириш тақлиф этилди.

Шунингдек, давлатимиз раҳбари Нукус шаҳридаги Жекетерак маҳалласида бўлиб, халқ билан ҳам мулоқот қилди. “Қорақалпоғистонда амалга оширилаётган ижобий ўзгаришлар бундан буён ҳам албатта давом эттирилади. Чунки Қорақалпоғистоннинг тақдири – бу Ўзбекистоннинг тақдири, қорақалпоқ халқининг бахти ва фаровонлиги – бу бутун ўзбек халқининг бахти ва фаровонлигидир”, деди Президентимиз Шавкат Мирзиёев.

Давоми 2-бетда. ►

«Қорақалпоғистоннинг тақдири – бу Ўзбекистоннинг тақдири, қорақалпоқ халқининг бахти ва фаровонлиги – бу бутун ўзбек халқининг бахти ва фаровонлигидир»

Кейинги йилларда аҳолининг уй-жой шароитини яхшилаш, эҳтиёжманд оилаларга ҳар томонлама қўмаклашиш давлат сиёсатининг устувор йўналишига айланди. Партияимизнинг Сайловолди дастурида ҳам аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари арзон ва сифатли уй-жой билан таъминлаш ижтимоий ҳимоянинг муҳим масаласи сифатида қайд этилган.

Бугунги кунда аҳолининг ўсиш динамикаси уй-жой шароитини яхшилашга нисбатан эҳтиёжни оширмоқда. Айниқса, турар жойга муҳтож ёш оилалар, ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд оилаларни уй-жой билан таъминлаш масаласига эътибор қаратиб, давлат дастурлари асосида муаммоларни ҳал этиш зарурати мавжуд эди ва бу изчил йўлга қўйилди.

ЭҲТИЁЖМАНД ОИЛАЛАРГА ДАВЛАТНИНГ ЁРДАМИ КАФОЛАТЛАНМОҚДА

Кейинги беш йилда ипотека дастурлари доирасида 140 мингдан ортиқ уй-жойлар барпо этилди. Ҳар бир оиланинг ўз хонадонига эга бўлиши унинг меҳнат самарадорлигига ҳам ижобий таъсир кўрсатиб, шахснинг иқтисодий фаоллигини оширади. Бу эса ижтимоий давлатнинг муҳим кўрсаткичларидан бири ҳисобланади.

Конституциямизга киритилаётган “Давлат ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд ва кам таъминланган, уй-жой шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқароларни қонунда белгиланган тартибда

уй-жой билан таъминлайди”, деган нормани чин дилдан қўллаб-қувватлайман. Бу билан давлат катта мажбурият олмоқда.

Ушбу норманинг Бош қомусимизга киритилиши Ўзбекистон ижтимоий давлат эканининг муҳим асосларидан бири бўлади. “Инсон қадри” тамойили узоқ истиқболга мўлжалланган ҳалқчил стратегия эканининг амалий исботига айланади.

Боймурат ЮСУПОВ,
Ўзбекистон ХДП Марказий
Кенгаши бошқарма бошлиғи.

КОНСТИТУЦИЯГА ЎЗГАРИШЛАР

АҲОЛИ ОРАСИДА ЯҚДИЛЛИК БИЛАН
Қўллаб-қувватланмоқда

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари, ЎзХДП фракцияси аъзолари “Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасини ташкил этиш доирасида ўз ҳудудларида бўлишди. Сайловчилар билан учрашиб, киритилаётган ўзгартишлар, билдирилган тақлифларнинг аҳамияти ҳақида фикрлашишди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Муқаддас Ҳозалиева Жиззах вилояти, Янгиобод туманида бўлиб, Конституция муҳокамасига бағишланган қатор учрашувлар ўтказди. Жумладан Янгиобод тумани, “Шодлик” МФЙ биносида мутасадди раҳбарлар, жамоат ходимлари иштирокида, “Шодлик” маҳалла фуқаролар йиғинида туман тиббиёт бирлашмасида фуқаролар билан суҳбатлашди.

Депутат бугунги кунда Конституциямизга киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳақида батафсил тўхталиб, Бош қомусимизга ҳар ким муносиб меҳнат қилиш, эркин касб танлаш, хавфсизлик ва гигиена талабларига жавоб берадиган қулай меҳнат шароитларида ишлаш, меҳнати учун ҳеч қандай камситилишларсиз ва белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган тарзда адолатли ҳақ олиш, шунингдек, ишсизликдан қонунда белгиланган тартибда ҳимояланиш ҳуқуқига эгалиги бўйича киритилаётган тушунча ва бошқа инсон ҳуқуқ ва манфаатларини ифода этувчи ҳаётий нормалар ҳақида батафсил маълумот берди.

Давоми 5-бетда. ►

УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИ 15 ИЮЛГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ

2022 йил 4 июль кун Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг мажлисида “ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING КОНСТИТУЦИЯСИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚўШИМЧАЛАР КИРИТИШ Тўғрисида”ги конституциявий қонун лойиҳаси бўйича умумхалқ муҳокамасини 2022 йил 15 июлгача узайтириш ҳақида қарор қабул қилинди.

Конституциявий қонун лойиҳаси бўйича қорақалпоғистон аҳолисида келиб тушаётган тақлиф ва мулоҳазалар юзасидан ўзбекистон республикасининг президенти ш. мирзиёев қорақалпоғистон республикаси жўқорғи кенгеси депутатлари ҳамда қорақалпоғистон республикаси фаоллари билан учрашувда билдирган тақлиф инobatга олинган ҳолда, ўзбекистон республикаси конституциясининг 70, 71, 72, 74 ва 75-моддаларини ўзгаришсиз қолдириш, амалдаги нормаларни сақлаб қолиш мақсадга мувофиқлиги ҳақида қарор қабул қилинди.

MUNOSABAT

t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi

facebook.com/uzbekistonovozi

instagram.com/uzbekiston_ovozi

info@uzbovozi.uz

www.uzbovozi.uz

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ БОШЧИЛИГИДА ЎЗБЕКИСТОН МАМЛАКАТДА ОСОЙИШТАЛИК ВА БИРЛИКНИ САҚЛАШГА ҚОДИРДИР

Шу билан бирга, Жўқорғи Кенгес депутатларига мурожаатида сохта ахборотларни тарқатишнинг синалган технологияларида, ижтимоий тармоқлар имкониятидан фойдаланган ҳолда, бузғунчи кучлар аниқ мақсадни кўзлаб, фуқароларни Конституцияга хилоф хатти-ҳаракатларга жалб этаётганига урғу берилди.

Уларнинг асосий нияти жамият-ни пароканда қилиш, давлатимиз томонидан олиб борилаётган бунёдкорлик сиёсатида бўлган ишончни сусайтириш, Ўзбекистоннинг ҳудудий яхлитлигига путур етказишдан иборатлиги қайд этилди.

Президент фармони билан фуқароларнинг хавфсизлигини таъминлаш, уларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, қонунийлик ва ҳуқуқ-тартиботни тиклаш мақсадида Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида 2022 йил 3 июль кuni соат 00:01 дан 2022 йил 2 август кuni соат 00:00 га қадар бўлган даврда фавқулодда ҳолат жорий этилди.

Қорақалпоғистонда вазият изига тушиди, фуқароларнинг тинчлиги, хавфсизлигини таъминлаш бўйича барча чоралар кўриломқда.

Шу кунларда турли халқаро ташкилотлар, давлат арбоблари, Президентлар ушбу воқеликлар ҳақида ўз муносабатларини билдирмоқда.

Масалан, **Қозоғистон Ташқи ишлар вазирлиги** ўз баёнотида Ўзбекистон Қозоғистоннинг қардош давлати, ишончли иттифоқчиси ва стратегик ҳамкори экани ҳисоблаши баён қилинган.

«Шу боис Қозоғистонда кўшни дўст мамлакатдаги воқеалар хавотир билан қабул қилинди. Биз Ўзбекистон раҳбариятининг Қорақалпоғистондаги вазиятни барқарорлаштиришга қаратилган қарорларини олқишлаймиз ва қўллаб-қувватлаймиз.

Энг муҳим сиёсий воқеа – Конституцияга ўзгартиришлар киритиш бўйича референдум арафасида қардош Ўзбекистонда тинчлик ва озоийшталик ҳукм суришига ишончимиз комил», дейилади муносабатда.

Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти Минтақавий аксилтеррор тузилмаси Ижроия қўмитаси жорий йилнинг 1 июлида Қорақалпоғистонда содир бўлган воқеалар муносабати билан Конституцияга зид кўринишлар ва ижтимоий-сиёсий вазиятни беқарорлаштиришга уринишларни қоралаб, барқарорлик, хавфсизлик ва барқарор тараққиётни сақлаш тарафдори эканини билдириб, ҳуқуқ-тартиботни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, миллатлараро тотувлик ва кўп миллатли Ўзбекистоннинг барча халқларининг тинч-тотув яшаши бўйича Ўзбекистон Республикаси ҳукумати томонидан кўрилатган чора-тадбирларни қўллаб-қувватлашни билдиради.

Президентнинг 4 июль кuni **Қирғиз Республикаси Президент**и **Садир Жапаров** билан телефон орқали мулоқот қилди.

Ўзбекистон — Қирғизистон дўстлик, яхши кўшничилик ва стратегик шериклик муносабатларининг кенг кўламли кун тартибидеги долзарб масалаларни муҳокама қилар экан, Қорақалпоғистондаги воқеликларга ҳам муносабат билдирди.

Президент Садир Жапаров Қорақалпоғистондаги вазиятни беқарорлаштиришга уринишларга чек қўйиш мақсадида Ўзбекистон раҳбари томонидан кўрилган қатъий чораларни тўлиқ қўллаб-қувватлади. Бошқа давлатнинг ички ишларига аралашишга йўл қўйиб бўлмаслигини алоҳида таъкидланди.

Бу каби мулоқотлар ва муносабатлар қаторида давлатимиз раҳбарининг **Европа кенгаши Президент**и **Шарль Мишель** билан телефон орқали мулоқотини ҳам олиш мумкин. Сўхбат давомида Еврокенгаш Президентини, ўз навбатида, Ўзбекистоннинг кучли фуқаролик жамияти ва ҳуқуқий давлат барпо этиш сари очиқ ислохотлар йўлини давом эттириш борасидаги саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлади.

Қорақалпоғистондаги вазиятнинг баъзи бузғунчи кучлар томонидан издан чиқарилишига йўл қўйиб бўлмаслиги алоҳида қайд этилди. Шарль Мишель жиноий унсурлар томонидан уюштирилган тартибсизликлар натижасида қурбон бўлган-

ларнинг оилалари ва яқинларига ҳамдардлик сўзларини етказишни сўради.

Бундан ташқари, Еврокенгаш ўз сайтида баёнот билан чиқди. Европа Иттифоқи Ўзбекистон Конституциясига ўзгартишлар киритиш таклифи ортдан Қорақалпоғистонда рўй берган қонли воқеаларни очик ва мустақил тергов қилишга чақиради. Биз қурбонлар борлигидан чуқур афсусдамиз ва воқеалар ривожини яқиндан кузатишда давом этамиз. Биз таклиф этилган конституциявий ўзгаришларга нисбатан жамоатчилик хавотирларига Президент Мирзиёев томонидан тезкор реакция билдирилганини олқишлаймиз. Барча томонларни низо кескинлаштириш ва зўравонликлар давом этишининг олдини олиш мақсадида ўз ҳаракатларида вазминликка чорлаймиз, дейилади Европа кенгаши сайтида.

Манбаларда ёзишича, **Россия Президенти** **Матбуот котиби Дмитрий Песков** Қорақалпоғистондаги воқеаларга муносабат билдирган. Кремль Ўзбекистон ҳукуматининг фаол ҳаракатлари билан муаммолар ҳал этилишига шубҳа йўқлигини таъкидлаган.

Хусусан, “Ўзбекистон бизнинг иттифоқчимиз, у дўст мамлакат, у бизнинг жуда муҳим ҳамкоримиз. Ўзбекистонда содир бўлаётган ҳамма нарсаси шу давлатнинг ички ишидир ҳамда республика раҳбариятининг фаол ҳаракатлари билан мавжуд муаммолар ҳал қилинишига шубҳамиз йўқ”, деб жавоб берган Песков журналистлар билан сўхбатда.

Россия ТИВ ҳам сўнгги воқеликларга нисбатан муносабатини айтган. Хусусан, Нукус шаҳрида содир бўлган тартибсизликлар қонунбузарлар томонидан кўзғатилиб, зўравонлик ва бузғунчилик ҳаракатларига сабаб бўлгани қайд этилади. Қурбонлар ва жароҳатланганлар, жумладан, Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ходимлари орасида ҳам борлиги айтиб ўтилган.

Шавкат Мирзиёев **Эмомали Раҳмон** билан телефон орқали мулоқот қилди.

Тожикистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Қорақалпоғистон Республикасида барқарорлик ва изчил тараққиётни таъминлаш бўйича саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлади.

Хитой ташқи ишлар вазирлиги расмий вакили Чжао Лицзянь ХХР ТИВ брифингиде хитойлик журналист саволига (Қорақалпоғистондаги воқеаларга Хитойнинг муносабати қандай?) жавоб тариқасида Хитой ҳукуматининг муносабатини қуйидаги баёнот билан изоҳлади:

“Хитой томони бир неча кун аввал Ўзбекистонда бўлиб ўтган воқеалардан хабардор. Ўзбекистоннинг дўст кўшничи ва кенг қамровли стратегик ҳамкори сифатида Хитой Ўзбекистон Ҳукуматининг миллий озоийшталлини таъминлаш борасидаги ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди. Хитой томони шунга аминки, Президент Шавкат Мирзиёев бошчилигида Ўзбекистон мамлакатда озоийшталлик ва бирликни сақлашга қодирдир”.

Туркменистон Ташқи ишлар вазирлиги Қорақалпоғистонда содир бўлган воқеалардан хавотирдаллигини билдириб, Ўзбекистон ҳукуматининг саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлади. Шу мазмундаги тегишли баёнот вазирлик сайтида эълон қилинди.

Унга кўра, Туркменистон Ўзбекистон раҳбариятининг мамлакатда Конституциявий тузум ва ҳуқуқ-тартиботни, халқ хавфсизлиги ва тинчлигини ҳимоя қилиш бўйича ўз вақтида ва қатъий ҳаракатларини қўллаб-қувватлайди.

Туркменистон Ўзбекистоннинг яқин кўшничи сифатида бу давлат билан қардошлик, дўстлик ва яқин ҳамкорлик ришталари билан боғланиб, унга зарур ёрдам ва кўмак кўрсатишга тайёригини билдиради, дея муносабат қолдирилган.

Туркия ташқи ишлар вазири **М.Чавушоглу** Ўзбекистон томонидан Қорақалпоғистон Республикасида тинчлик, хавфсизлик ва жамоат озоийшталлигини таъминлаш, ушбу ҳудуднинг барқарор ривожланишини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш мақсадида амалга оширилган қатъий чора-тадбирларни Туркия қатъий қўллаб-қувватлашни билдирди.

ТАРИХИМИЗ, БУГУНИМИЗ, АЛБАТТА, КЕЛАЖАГИМИЗ ҲАМ МУШТАРАҚДИР

Назира МАТЯКУБОВА, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси депутати, Қорақалпоғистон Республикаси ва Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналист:

ҳаётларида қандай яхши ўзгаришлар бўлганини, шу кунларнинг, тинчликнинг қадрига етиш кераклигини бот-бот такрорлашарди. Бу бузғунчилик оддий халқнинг, қорақалпоқ халқининг иши эмаслиги шундоққина кўриниб турарди.

Фаоллар билан учрашувида давлатимиз раҳбари охириги беш йилда Қорақалпоғистон ҳудудининг маҳаллий бюджетига қарийб 11 триллион сўм маблағ йўналтирилгани, аҳоли даромади 3 баробар ошганини таъкидлади.

Тушунган одамнинг кўз олдига кечаги ва бугунги Қорақалпоғистон келиши муқаррар. Яъни, бир вақтлар икки ёни чакалказор бўлиб ётган “Қизкетган” ва бугун икки соҳили обод “Дўстлик” канали, бир вақтлар ҳувиллаб қолган хароба Мўйноқ ва бугун гуркираб турган Тошкент ёки Нукусдан қолишмайдиган гавжум шаҳар. Олдин ҳатто номи ҳам йўқ бўлиб кетган, бугун Ўзбекистоннинг адабиёт ва маънавият гўшасига айланган, халқаро кўрик-танловларга макон бўлаётган Бўзатов...

Комила КАРОМОВА, Қашқадарё вилояти ҳокими ўринбосари:

— Бундай ўйлаб қарасам, менинг энг яқин дўстларим қорақалпоғистонликлар экан. Энди мактабни битириб, Тошкентдек шаҳри азимга йўл олган кунларим ҳали -ҳануз ёдимда. Тошкент Давлат (ҳозирги Миллий) университетига ҳужжат топширар эканман, бўйларим баланд тенгдош қиз “ничүксиз” деб жилмайиб, қўлини узатди.

— Эльмираман, Қорақалпоғистоннинг Тўрткўлидан, — дадил давом этди. — Анажон опам сизни кўриб “Шу қиз билан чиқон бўл” деди. Аналар. Опам Тўрткўлда судья бўлиб ишлайди. Шу университетнинг юридик факультетини аълога тугатган.

Анажон опа биз томон яқинлашар экан, “Ана энди қадрдон чиқон бўласизлар”, деб самимий табассум қилди.

Фаришталар “омин”, деган эканми, Анажон опанинг ниятлари амалга ошди. Иккаламиз ҳам университет талабаси бўлдик. Тўрт йил, то Эльмира турмушга чиққунча бир хонада яшадик, бир гуруҳда ўқидик.4-курслигимизда Эльмира Фарҳод исми, биздан бир курс олдинда ўқийдиган тўрткўллик йигитга турмушга чиқди. Дўстларимнинг тўнғичи Шерзоджон туғилганда бирга энагалик қилдик. 1-пара дарсга мен борсам, 2-пара дарсларга Эльмирани юбориб, ўзим чақалоққа онаси келгунича қараб, овутиб турардим. Иккаламиз ҳам дорилфунунни имтиёзли диплом билан тугатдик. Эльмира билан дўстлигимизга ҳаммамнинг ҳаваси келарди. Қашқадарёлик йигитлар, қизлар қолиб, мен нукул қо-

Бундай қиёсий мисолларни узоқ давом эттириш мумкин.

Қорақалпоғистон тарихида қачон унинг раҳбари БМТ минбарига чиқиб нутқ сўзлаган? Қачон дунёнинг энг нуфузли халқаро ташкилотлари Қорақалпоғистонга қўл узатган?..

Ёки оддийгина мисол, қачон бир синфдан йигирмадан ортиқ қорақалпоқ фарзандлари мактабни тугатмасдан нуфузли хорижий олий ўқув юртиларига ўқишга кирган?..

Бундай саволларни узоқ давом эттириш мумкин. Яқинда “Қорақалпоқ адабиёти кунлари” муносабати билан Тошкент вилоятида бўлди. Улар Мўйноқ туманини ривожлантириш учун вилоят бюджетидан 34 млрд.дан ортиқ маблағ йўналтири олганликларидан, яна бир қатор лойиҳалар амалга оширилаётганидан мамнун эканликларини таъкидлашяпти.

Худди шундай бошқа вилоятларга ҳам Қорақалпоғистоннинг туманлари бириктирилган бўлиб, мактаблар, боғчалар, янги иш ўринлари яратиш учун корхоналар қурилаяпти, миллиардлаб маблағлар киритилаяпти. Асосийси, Қорақалпоғистонга бутун Ўзбекистондан меҳр, эътибор боряпти.

Буларнинг барчасига таъриф ҳам, изоҳ ҳам – битта. Барчаси аввало, халқларимиз ўртасидаги оқибатнинг мустаҳкам ва бардавом экани, Президентимизнинг ҳошиш-ирошаси, Қорақалпоғистонга алоҳида эътибори натижасидир. Кўнгли очик, бағрикенг, меҳмондўст, юраги кўзида кўриниб турадиган қорақалпоқ халқи эса буни ҳис қилиб турибди.

Қорақалпоқ билан ўзбекни нафақат бу эзгу саъй-ҳаракатлар, асрлардан буён бирлашиб, уй-ғуналашиб кетган қадриятлар, урф-одатлар, анъаналар, қавм-қариндошлик, қуда-андалик ришталари бирлаштиради.

Суриштирсангиз, бугун бу ерда яшовчи жуда кўп одамларнинг отаси қорақалпоқ, онаси ўзбек ёки аксинча, отаси ўзбек, онаси қорақалпоқ бўлиб чиқади. Суриштирсангиз, бир қорақалпоқнинг уруғи бир ўзбекнинг уруғига бориб тақалади. Сўраганимиз, суриштирганимиз сайин яқинлигимизни, бегоналаша олмаслигимизни ҳис қиламиз.

Шунинг учун ҳам бир қарашда бир-биримизни сўзсиз тушунамиз. Шунинг учун ҳам мақсадимиз, орзуларимиз уйғун. Тарихимиз, бугунимиз муштарак бўлгани каби келажагимиз ҳам муштаракдир.

ХАЛҚЛАРИМИЗНИНГ ДЎСТЛИГИГА ҲЕЧ КИМ РАҲНА СОЛА ОЛМАЙДИ

рақалпоқлар билан дўст эдим-да. Ўқишдан кеч қайтсам, Эльмира овқатланмай кутиб ўтирарди. Бир кунни Эльмиранинг боши оғриб қолди. Иккаламиз 32-поликлиникага қараб йўлга чиқдик. Йўлда “Эскимо” деган музқаймоқ сотишаётган экан. Севиниб, 2 дона олдим-да бирини Эльмирага узатдим. Эльмира “ўзи бошим оғриб турибди-ку”, деди. Ўшанда мен музқаймоқларни отиб юборибман. Нотўғри иш қилганимни билсам-да, қовоғимни солиб, поликлиникагача бордим. Эртаси кунни хонага кирсам, столда 4-5 дона кечагига ўхшаган “Эскимо”, Эльмира “Энди буни бирга еймиз”, деб жилмайиб турарди. Эльмиранинг турмуш ўртоғи Фарҳод ҳам менинг энг яқин дўстимга айланди.

Ҳеч ёдимдан чиқмайди. Университетни битириб, ҳаммамиз ҳар ёққа равона бўлдик. Аммо мактублар Тўрткўл ва Қаршини боғлайверди. Энг яхши кунларимиз, ташвишли онларимиз бир-биримизсиз ўтмади. 1988 йили мен олий партия мактабини имтиёзли диплом билан тугатган куним биринчи бўлиб, Нукусдан учиб келиб мени гуллар билан табриклаган ҳам Фарҳод бўлди. Кейин биз турмуш ўртоғим ҳамда Фарҳод билан бирга телеминорага чиқиб фарзандининг қилласи чиқмагани учун келолмаган Эльмирага сим қоққан эдик. Бу ўтган аср 80-йилларининг гапи.

Яна бир гап. Катта келиним ҳадеганда бошқоронгу бўлавермади. Бир кунни Эльмира телефон қилиб қолди.

— Бир келмайсизми?

Хавотирланиб, йўлга тушдим. Аэропортда Фарҳод иккинчи ўғли Бекзоджон билан кутиб олди. Амударёдан ўтаётганимизда Бекзод машинасини тўхтатиб:

— Комила хола, дарёга атаганингизни ташлаб, ниятингизни айтинг, деб қолди. Энг катта ниятим — келиним ва ўғлимнинг фарзандли бўлиши эди. Айтдим.

Эльмира мени шунинг учун қақирган экан. Дугонам қисинмасин, ниятига етсин деган экан-да. Нукусдан келсам, орадан 5-10 кун ўтиб, интиқ кутган хушбағарим эшитдим. Менга ота этилган бахт учун Эльмиранинг ўғли Бекзоджондан, Амударёдан бир умр миннатдорман.

2010 йилда депутат этиб сайланган, Олий Мажлис биносидеа Нукусдан сайланган депутат Жамила Ниязова билан дўст бўлдим.

— Жамила опа, нега қаерга борсам, қорақалпоқлар менинг энг яқин дўстимга айланишади? — дердим.

Жамила опамнинг самимий, чиройли табассуми бор эди. Хурсанд бўлиб “Бир урғумизда”, дер эди.

Ўн йил битта “дом”да кўздек кўшни бўлиб яшадик. Ўн йил бир машинада ишга бориб-келдик. 2019 йилда бевақт ўлим Жамила опамни орамиздан олиб кетганида, самолётда Тошкентдан Нукусга майитни бирга олиб ўчдик. Қариндошлари қаторида туриб таъзия қабул қилдик. Бугун эса уларнинг фарзандлари билан борди-келдимиз бор.

Нукус кўчаларидаги кечаги қутилмаган талотўпдан ҳужим учиб, телефондан таниш рақамларни тера бошладим.

— Кўролмаслар борда, оғиз-бирчилигимизни, хавотир олмавлар, дўстлигимизни ҳеч ким буза олмайди. Эт билан тирноқ-миз-ку...

Фарҳод, Эльмиранинг овозида меҳр, ҳурмат ва айни чоғда бўлган воқеалардан афсус бор эди.

— Орқайинлик қилдикми, бу қорақалпоқларнинг иши эмас, бу тинчлигимиз, дўстлигимизни қуролмайдиган ғаламисларнинг иши. Яхшиям Президентимиз доно. Биз Президентимизга ишонамиз, яхши кўрамыз. Уларни безовта қилганимиздан афсусдамиз... — Фарҳод узр сўрагандек гапида давом этарди.

Кечагина муқофот олганида табриклаганим Назира, туғилган кунда йўқлаганим Зафар оға, Жолдасбек, Шерзоджон... яна дўстларимни санасам, бармоқларим етмайди. Ҳаммалари бу воқеалардан афсусда...

— Ҳаммаси яхши бўлади. Кузда мен набирамнинг тўйини бошлайман, келасиз. Гуручнинг ҳосили яхши, Қаршига олиб бораман. Дўстлигимизни бир қўриб қўйсин душманлар. Қўриб тан беришин бу халқнинг дўстлиги абадийлигига...

Фарҳод кўчалар тинч, Юрт-бошимизнинг келиши, биз билан учрашгани кўнглимизни кўтарди, деб тўлиб-тошиб сўзларди.

Қорақалпоғистоннинг ҳар бир кўчасидаги тинчлик менинг ҳам тинчлигимдир. Бу дўстликка ҳеч ким раҳна сола олмайди. Мен бунга ишонаман, қорақалпоқ дўстларим ҳам шундай дейишяпти. Демак, бизнинг дўстлигимиз абадий.

СУДЛАНГАНЛИК ҚАРИНДОШЛАР ҲУҚУҚЛАРИНИ ЧЕКЛАШИ МУМКИН ЭМАС

Шербек БҮРОНОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Коррупцияга қарши курашиш ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси аъзоси:

яқин қариндошлари судланган, деб фуқароларни ишга қабул қилмаслик ёки юқори лавозимларга тайинламаслик билан боғлиқ масалалар алоҳида тўхталган эди. Бунинг замирида кенг маъно, кўплаб юртдошларимизни чўқур ўйлантириб келган масала бор. Яқин-яқингача ҳам отаси учун боласи сиқувга олинган ёки аксинча ҳолатлар йўқ эмасди. Кейинги йиллардаги қатъий талаб, инсонпарвар сиёсат сабабли "қора рўйхатлар" ҳам йўқотилди.

Айтиш керакки, судланганлик шахснинг ва бундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклаш учун асос бўлмаслиги демократия талабларидан келиб чиқади.

Жазони ўтаган, аммо қонуннинг ўзгариши билан бундай қилмиш жиноят деб ҳисобланмайдиган тақдирда, шунингдек, содир қилинган жиноят учун тайинланган жазони ўтаб бўлиниши билан судланганлик ҳолатининг тўғаллиши белгиланган бўлса, шахс судланмаган, деб ҳисобланади. Лекин амалиётда судланганлик, судланганликнинг оқибатлари шахсларнинг узок йиллар ўзига ва фарзандларига ҳам таъсир қилади.

Шахснинг судланганлиги ва бундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклаш учун асос бўлиши шахс ҳуқуқларини бузиш сифатида белгиланади.

Конституциямизга киритилаётган ўзгартириш судланган шахслар қариндошлари ҳуқуқларини асоссиз чеклашни тўлиқ бартараф этади, инсон ҳуқуқи ҳимояси кафолатини кучайтириб, демократик кадриятларни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Судланган шахсларнинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклаш мумкин эмаслиги бошқа қатор давлатлар қонунчилигида ҳам белгилаб қўйилган. Хусусан, бундай меъёр Польша, Испания, Хорватия, Словения ва бошқа давлатлар Конституцияларида мустаҳкамланган. Яъни, Президентимиз тақлифи халқаро демократик амалиётга ҳам ҳар томонлама мос келади.

Бу норманинг Конституциямизда қатъий белгилаб қўйилиши, умуминсонийлик тамойилларига мувофиқ экани энг муҳим асослардан биридир. Юқорида келтирилган барча омиларни ҳисобга олган ҳолда, бу тақлифни ҳар бир ватандошимиз, ҳар бир ота-она тўлиқ қўллаб-қувватлайди, деб ишонаман.

— Собиқ тузум даврида, айниқса, ўтган асрнинг 30-йилларида сиёсий қатагонлардан мерос бўлиб қолган бир аламли, аччиқ ва адолатсиз чеклов, қараш бўлган. Яъни, бир жиноят учун бутун авлод жавоб бериши, отасининг қилмиши учун фарзандлари ёки ака учун ука жавоб бериши қанча йиллар давомида инсонлар ҳуқуқи паймол бўлиши, эркин ишлаш, эркин касб танлаш имкониятидан маҳрум этилишига олиб келган. Мазкур "тизим" халқимизга нисбатан адолатсиз бўлганини яхши биламиз.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Конституциявий комиссия аъзолари билан учрашувда шахснинг судланганлиги ва ундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклашга асос бўлиши мумкин эмаслигини қатъий ёзиб қўйиш тақлифини илгари сурди.

Давлатимиз раҳбари Конституциямиз қабул қилинганининг 25 йиллигига бағишланган маросимда ҳам

Муқаддас ҲРОЗАЛИЕВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

— Инсон туғилибдики, унинг қатор ҳуқуқлари ва мажбуриятлари бўлади. Шулардан энг муҳими, эркин ва тўлақонли ҳаёт кечирishдир. Шундан келиб чиқиб, Конституцияга қатор меъёрлар, моддалар ва ўзгартиришлар киритилмоқда. Муҳими, уларнинг барчасига масъул ва жавобгар сифатида давлат белгиланяпти.

Шоҳиства ТУРГУНОВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

миллионга яқин аҳолисининг маффаатларини қамраб олади. Зеро, улар ҳам жамиятнинг тўлақонли аъзоси бўлиб, ногиронлиги бўлган шахсларга нисбатан ҳар қандай ажратиб қўйиш ҳолатига йўл қўймаслик талаб этилади. Уларни ҳисобга олмаслик, четлатиш, чеклаш ёки ортиқча ён босиш

ИНСОН ҚАДРИНИ УЛУҒЛАШ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН КАФОЛАТЛАНАДИ

Яъни, маъмурий, фуқаролик, иқтисодий, жиноий жавобгарлик ва бошқа йўналишдаги ишларни кўриб чиқишда инсонга нисбатан қўлланиладиган ҳуқуқий таъсир чоралари қонуний мақсадга эришиш учун етарли бўлиши ҳамда шахсга имкон қадар енгиллик яратиши керак. Эътиборлиси, "Маъмурий тартиб-таомиллар тўғрисида"ги кодекснинг 7-моддаси мутаносиблик принципига бағишланган бўлиб, бунда маъмурий иш юритиш жараёнида жисмоний ва юридик шахсларга кўрсатиладиган таъсир чоралари маъмурий орган томонидан кўзланган қонуний мақсадга эришиш учун мос ва етарли бўлиши ҳамда манфаатдор шахсларга имкон қадар қийинчилик туғдирмаслиги керакли белгиланган.

Бунинг учун аввало, барча муносабатлар аниқ қоидалар билан тартибга солиниши зарур. Бу ҳуқуқ давлатнинг бош шарти саналади. Ана шунда ҳуқуқий ечимсиз муносабатга ўрин қолмайди. Бироқ ижтимоий муносабатлар бу биров мушкул. Шу сабабли рўй бериши мумкин бўлган ва қонунчиликда кўрсатилмаган ёки

ноаниқликлар кимнинг фойдасига ва қандай тартибда ҳал этилиши муҳим саналади. Агар юқоридаги меъёр Конституциядан жой олса, инсон иш-тирок этадиган ҳар қандай ижтимоий-ҳуқуқий муносабатларга талқин этиш имконини юзага келтиради.

Шу кунга қадар қатор қонунлар, меъёрий ҳужжатларда акс этган масала энди Асосий қонун даражасида белгилаб қўйилмоқда. Ушбу тамойиллар инсон қадрини улуғлашга, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини давлат томонидан кафолатлашга хизмат қилади.

Биргина 13-моддани олайлик. Унда инсоннинг давлат органлари билан ўзаро муносабатларида қонунчиликда юзага келадиган, бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршиликлар ва ноаниқликлар инсон фойдасига талқин қилиниши белгиланмоқда. Демак, инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун, деган тамойил Асосий қонун даражасида мустаҳкамланмоқда. Ўз-ўзидан бу уларнинг яшаш тарзида, дунёқарашида ҳамда ҳаётга бўлган муносабатиде ўз ифодасини топади.

ҳам қонунан тақиқланади. Яна бир муҳим жиҳати, ногиронлиги бўлган шахсларнинг объектлар ва хизматлардан фойдаланиши учун шарт-шароитлар яратишдан бўйин товлаши мумкин эмас. Бу масалаларнинг барчаси шу кунга қадар Конституцияда бўлмаган ва илк марта тилга олинаётган меъёра саналади.

Тўғри, шу кунга қадар ҳам ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда қонуний манфаатларини амалга ошириш учун зарур шароитлар яратилган. Бундан буён эса ушбу чора-тадбирлар Асосий қонун даражасида белгилаб қўйилмоқда. Алоҳида эътиборга муҳтож бўлган болалар учун таълим муассасаларида инклюзив таълим ташкил этилиши ҳам мустаҳкамланяпти.

Бу меъёрларнинг барчаси инсон кадр-қиммати, айниқса, ногиронлиги бўлган шахслар масалалари доимий диққат-эътиборда эканидан далолат беради. Уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, тўқисиз муҳит яратиш, жамиятга интеграция қилиш борасида изчил чора-тадбирларни янада қучайтиришга бош омил бўлиб хизмат қилади, деб ўйлайман.

Зеро, Конституцияга киритилаётган янги меъёр билан ногиронлиги бўлган шахсларни давлат томонидан ижтимоий-ҳуқуқий ҳимоя тизимини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқади. Муҳими, бир фуқаронинг ҳуқуқи бошқасининг манфаатларига зид эмас, уларни камситмайди. Хусусан, ногиронлиги бўлган шахслар учун имкониятлар тенглигини таъминлашга ҳамда уларни жамият ва давлат ҳаётига жалб этишга қаратилган махсус чоралар бошқаларни камситишни англатмайди. Бундай вазиятга асло йўқ қўйилмаслиги жамиятда ҳамма тенглиги, ижтимоий адолат кафолатланишини таъминлайди.

УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИ КЎТАРИНКИ РУҲДА ЎТМОҚДА

ЎХДП вилоят, туман кенгашлари жойларда Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш бўйича Конституциявий қонун лойиҳаси ҳақида тарғибот-тушунтириш тадбирларини ўтказмоқда. Партия фаоллари, депутатлар, умуман, кенг жамоатчилик Бош қомусимизга киритилаётган ўзгартиришлар, уларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти тўғрисида батафсил фикр юритишмоқда.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИДА

Самарқанд шаҳрининг "1-Боғибаланд" сайлов округидан сайланган вилоят Кенгаши депутати Бадриддин Насриев "Қир" маҳалла фуқаролар йиғини биносиде ўтказилган учрашувда Конституциямизга киритилаётган ўзгаришлар, уларнинг мазмун-моҳияти хусусида сўз юритди.

Киритилаётган тақлифлар асосида Конституцияда, айниқса, боланинг манфаатлари, болаларнинг тўлақонли, жисмоний, ақлий ва маданий ривожланиши учун барча шарт-шароитларни яратиш давлат сиёсатининг энг муҳим устувор йўналиши эканлиги белгиланаётгани иштирокчилар томонидан алоҳида тилга олинди.

Ҳар бир инсон ушбу ҳужжатда ўзи, оиласи, маҳалласи, жамият ва давлатни йиллар давомида безовта қилиб келган масалалар ечимини кўрмоқда. Мазкур қонун лойиҳасининг қабул қилиниши юртимиз келажаги, ватанимиз тақдири ва келгуси тараққиётимиз учун муҳим аҳамият касб этади. Шунинг учун ушбу жараёнда ўз келажаги учун бефарқ бўлмаган ҳар бир инсоннинг фаол иштироки муҳимдир.

НАМАНГАН ВИЛОЯТИДА

Учқўрғон туман тиббиёт бирлашмасида "Конституция – инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, кадр-қиммати, дахлсиз ҳуқуқлари ва манфаатлари кафолати" мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Тадбирда иштирокчиларга Конституцияга киритилаётган барча ўзгаришлар замирида инсон қадрини улуғлаш тамойили ётгани, "Инсон-жамият-давлат" стратегияси пировард мақсад қилиб олингани айтиб ўтилди. Қатнашчиларнинг қонун лойиҳаси юзасидан фикр-мулоҳазалари тингланди.

39-моддага киритилаётган ўзгаришларга кўра, давлат ижтимоий жиҳатдан эҳтиёжманд ва кам таъминланган, уй-йўл шароитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқаро-

ларни қонунда белгиланган тартибда уй-жой билан таъминлаши аҳоли томонидан қўллаб-қувватланаётгани таъкидланди.

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИДА

Қарши туман ҳокимлиги мажлислар залида "Конституциявий ислохотлар-халқпарвар давлат барпо этишининг муҳим шарти" мавзусида ўтказилган тадбирда Конституцияга киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалар халқимиз фаровонлиги учун хизмат қилиши ҳақида сўз юритилди.

Киритилаётган ўзгаришлар қаторида ҳар ким уй-жой дахлсизлиги ҳуқуқига эга эканлиги, суд қарорисиз уй-жойдан маҳрум этилишга йўл қўйилмаслиги Конституцияда белгилаб қўйилаётгани мамнуният билан қўллаб-қувватланмоқда.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИДА

Ўзбекистон ХДП Олмалик шаҳар кенгаши томонидан ўтказилган тарғибот тадбирида Конституцияга киритилаётган ўзгартиришлар ҳақида батафсил маълумот берилиб, конституциявий ислохотларнинг аҳамияти, юртимиз ва халқимизнинг эртанги фаровон ҳаёти учун мустаҳкам ҳуқуқий асос ва ишончли кафолат яратиши тўғрисида фикр алмашилди.

Давра суҳбатида киритилаётган ўзгартиришлар қаторида педагог ходимларнинг мақомини ҳар жиҳатдан мустаҳкамлаш – жамият ва давлатнинг мақсади ҳамда масъулиятли вазифаси эканлиги, педагог ходимларнинг ҳуқуқлари, шаъни ва обрў-эътибори давлат ҳимоясида бўлиши ҳақидаги тақлиф тўла қўллаб-қувватланди.

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА

Халқ демократик партияси Хива шаҳар кенгаши "Конституция: оила институтини ривожлантириш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш масалалари" мавзусида давра суҳбати ўтказди.

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИДА

Ўзбекистон ХДП Фарғона вилоят кенгаши ҳамда Қонунчилик палатаси ҳузуридаги Ёшлар парламенти томонидан Тошкент ахборот технологиялари университети Фарғона филиали талабалари билан "Конституциявий ислохотлар талаба-ёшлар муҳокамасида" мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Конституцияга киритилаётган таълим соҳасига оид ўзгартиришлар, улар асосида бериладиган имтиёзлар, айниқса, ёшлар томонидан хурсандчилик билан қутиб олингани, қўллаб-қувватланаётгани таъкидланди.

НАВОЙ ВИЛОЯТИДА

Қизилтепа туманидаги 2-умумий ўрта таълим мактабиде давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда мамлакатимиз Конституциясига киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳақида иштирокчиларга батафсил маълумотлар берилди.

Қонун лойиҳасида белгиланаётган давлат мактабгача таълим ва тарбияни ривожлантиришга кўмаклашиши, ҳар бир боланинг умумий ўрта таълим ташкилотларига ўқишга кириш учун мажбурий бир йиллик тайёргарликдан

ўтиш ҳуқуқи кафолатланаётгани хусусида айтиб ўтилди. Бу тақлиф мамнуният билан қўллаб-қувватланди.

СИРДАРЁ ВИЛОЯТИДА

ЎХДП вилоят кенгаши Оқолтин туманида "Конституция – жамият пойдевори" мавзусида давра суҳбати ўтказди.

Конституциявий ислохотларнинг мазмун-моҳияти, аҳамияти, халқимизнинг фаровон ҳаёти учун ҳуқуқий асос яратиши ҳақида батафсил маълумот берилди. Хусусан, инсон давлат ва жамият учун мақсадга эришиш воситаси эмас, аксинча, ана шу мақсаднинг бош мазмуни ва манбаи ҳамда энг олий қадрият бўлиши кўзланаётгани тушунтириб ўтилди.

40-моддага мувофиқ давлат соғлиқни сақлашнинг барча тизимларини ривожлантириш, санитария-эпидемиологик осойишталикни таъминлаш, тиббий суғуртанинг турли шакллари ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратиши кўзда тутилаётгани қўллаб-қувватланди.

АНДИЖОН ВИЛОЯТИДА

ЎХДП вилоят кенгаши Хўжабод туманидаги "Фазо-Р", "Бигсун" МЧЖ саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш корхонаси ишчи ходимлари билан очик мулоқот тадбири ўтказди. Уларга Конституциявий қонуннинг мазмун-моҳияти, киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчалар ҳақида ахборот берилди.

Қонун лойиҳасида ҳар ким муносиб меҳнат қилиши, эркин касб танлаш, хавфсизлик ва гигиена талабларига жавоб берадиган қулай меҳнат шароитларида ишлаш, меҳнати учун ҳеч қандай камситилишларсиз ва белгиланган меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлмаган тарзда адолатли ҳақ олиш, шунингдек, ишсизликдан қонунда белгиланган тартибда ҳимояланиш ҳуқуқига эга эканлиги белгиланаётгани ҳақида маълум қилинди. Иштирокчилар шу ва бошқа меъёрларни қўллаб-қувватлашларини билдирди.

Гулруҳ ОДАШБОЕВА тайёрлади.

SALOMATLIK

[t.me/uzbekiston_ovozi_gazetasi](#)[facebook.com/uzbekistonovozi](#)[instagram.com/uzbekiston_ovozi](#)[info@uzbovozi.uz](#)[www.uzbovozi.uz](#)

ҲАММАСИ ЎЗИМИЗГА БОҒЛИК

10 июндан бошлаб Ўзбекистонга кириб келувчи ҳам хорижлик, ҳам маҳаллий фуқаролар учун коронавирус билан боғлиқ барча чекловлар, жумладан, манфий натижали ПЗР-тест ҳамда ковидга қарши эмланганлик тўғрисидаги сертификат талаби бекор қилинган эди. Бунга юртимизда ҳукм сураётган барқарор вазият сабаб бўлган эди.

Комиссиянинг қайд этишича, Ўзбекистонда коронавирус инфекцияси тарқалиши ва касалланишнинг динамика пасайиши, дунё мамлакатларида эпидемиологик вазият эътиборга олинган. Бунда ЖССТнинг тавсиялари ҳамда Туризм ва маданий мерос вазирлиги, Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги хизматининг таклифлари ҳам инобатга олинган.

Бир муддатлик мудроқдан кейин бош кўтарган коронавирус охирги ҳафталар кескин оша бошлади. Хусусан, июнь ойининг учинчи 10 кунлигида коронавирус тарқалишининг олдини олиш бўйича идоралараро комиссия касалланиш кўпайгани ҳақида огоҳлантирди ва бу май ойи охиридан буён илк ўсиш эди.

Таъкидлаш керакки, ушбу ҳолат нафақат бизда, балки дунёнинг бошқа мамлакатларида ҳам кузатилган. Масалан, Жонс Хопкинс университетининг душанба кунги маълумотига кўра, дунёда коронавирус инфекциясини юқтириб олганларнинг рўйхатга олинган сони 549 миллион 183 минг 742 га етди. Ер юзида ушбу вирус тарқалиши бошланганидан буён инфекция оқибатида 6 миллион 339 минг 114 киши ҳаётдан кўз юмган.

20 миллиондан ортиқ аҳолиси касалликка чалинган давлатлар орасида АҚШ, Ҳиндистон, Бразилия, Франция, Германия ва Буюк Британия бор. Дунёнинг энг муҳим воқеалари бўйича статистикага ихтисослашган Worldometer порталига кўра, душанба кунги эрталаб 1 миллион аҳоли учун ўлим даражаси 816,1 нафарни ташкил этган.

Тўғри, юртимизда бу қадар катта рақамлар қайд этилмаган. Аммо бепарволик ҳам ярамайди. Чунки дунёнинг турли мамлакатларига саёҳатга чиқувчилар, шу билан бирга, Ўзбекистонга келувчи туристлар ҳисобга олинса, ҳушёрликни қўлдан бермас-

Тана ҳароратининг кўтарилиши, эт увишиши, мушакларда кучсиз оғриқлар, тунда терлаш ва томоқда бироз оғриқли ачишиш билан таснифланяпти. Муҳими, касаллик енгил кечаяпти ва 7-10 кунда беморлар соғайиб чиқмоқда.

лик кераклигини англаш мумкин. Шундан келиб чиқиб, мутахассисга айрим саволлар билан юзландик.

— Касалликнинг янги штаммлари, масалан, омикроннинг аввалгиларидан фарқи ёки белгилари қандай?

Лайло ҲОЖИЕВА, Санитария-эпидемиологик осойишталик ва жамоат саломатлиги хизмати Тошкент шаҳар бошқармаси врач-эпидемиолог:

— Ҳозирги даврда коронавирус касаллиги билан касалланаётган аҳолининг 98 фоизини коронавирус инфекциясининг омикрон штамми келтириб чиқармоқда. Аввалги штаммлардан фарқи: ўпкада ўзгаришлар жуда кам, асосан ичак шаклида, ич кетиш ҳолати билан касалликнинг иккинчи кунидан бошлаб тўсатдан бошланмоқда. Асосан, тана ҳароратининг кўтарилиши, эт увишиши, мушакларда кучсиз оғриқлар, тунда терлаш ва томоқда бироз оғриқли ачишиш билан таснифланяпти. Муҳими, касаллик енгил кечаяпти ва 7-10 кунда беморлар соғайиб чиқмоқда.

Тўғри, ҳолат пандемия бошида бўлганидек ўта хавфли эмас. Юрдошларимизнинг кўпчилиги эмланганлиги ёки одамларда иммунитет ҳосил бўлгани ҳам рост. Бироқ буларнинг ҳеч бири бепарволикка сабаб бўла олмайди. Мутахассислар ҳамиша аҳолига ўзларини эҳтиёт қилишни тавсия этади ва еслатиб боришдан чарчамайди.

— Нега бирданига касаллик авж олди? Иссиқ ҳароратнинг коронавирусга қандай таъсири бор?

— Ҳозирда кўпчилик ниқоб тақиш,

масофа сақлаш қоидаларига амал қилмай қўйди. Бу эса ўз навбатида омикроннинг тез тарқалишига сабаб бўлмоқда.

Кунлар исиб, одамлар кўп йиғиладиган масканлар, чўмилиш хавзалари, дам олиш масканлари гавжумлашди. Иссиқ ҳарорат сабаб совуқ ичимликларга талаб ошди. Хоналарни совитиш учун кондиционерлар узлуксиз ишламоқда. Ташқаридаги иссиқ ҳарорат ҳамда ичкарида совуқ инсон организмидаги кескин ўзгаришларга сабаб бўлади. Совуқ ичимлик истеъмоли эса хасталикларнинг осон юқишига йўл очиб бермоқда.

Бироқ иссиқ ҳароратнинг коронавирусга ҳеч қандай тўғридан-тўғри таъсири йўқ. Касаллик ҳавотомчи орқали юқиши ва бу штамм қисқа вақт ичида кўпчиликни зарарлаши инобатга олинса, ҳарорат исиб кетишини касаллик кўпайишига сабаб қила олмаймиз.

— Қайси ёшдаги кишиларда касаллик кўпроқ учраяпти ва пандемия қайтиши мумкинми?

— Тўғриси, аввалги штаммларда касаллик асосан ўрта ёш ва ундан катталарда кузатилар ва оғир кечарди. Инсоннинг қайси органи кучсизроқ бўлса, ўшанга кўпроқ зарар етгани ҳам кузатилди. Шу сабабли қанди диабет, юрак ишимик хастаклиалари ҳамда қон босими билан боғлиқ муаммолари бўлганлар ўзларини жуда ҳам эҳтиёт қилиши ҳақида тинимсиз огоҳлантирилган. Иммунитети паст кишилар ҳам касалликни тез юқтириб олган ва ундан халос бўлиши анча вақт талаб этганди. Айни пайтда ҳам ёндош касалликлари бўлган беморлар кўпчиликни ташкил этади. Шунингдек, ҳомиладор аёллар ҳам касалланмоқда. Ёш болаларда ҳам тез-тез учраб турибди. Демак, касаллик ёшараяпти. Бу эса аҳолининг ҳар бир қатлами ўзини ва ўз яқинларини эҳтиёт қилиши кераклигини кўрсатади.

Айни пайтда пандемик вазият яна қайтиши мумкинлиги ҳақида аниқ бир гап айтиш бироз мушкул. Чунки ҳаммаси одамларнинг ўзига боғлиқ. Яъни, қачонки аҳоли чеклов тадбирлари, масофа сақлаш, шахсий гигиена қоидаларига риоя этмаса, Ўзбекистон ҳудудига ҳам пандемия қайтиши мумкин. Бундан ташқари, ўз вақтида коронавирус инфекциясига қарши эмланмаганлик ҳам касаллик кўпайиши эҳтимолини оширади.

Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА
суҳбатлашди.

ОТА-ОНАНИНГ КЕЛАЖАК ОЛДИДАГИ МАСЪУЛИЯТИ

— Мамлакатимизнинг келажаги бўлмиш ёшларимизни ҳар томонлама етук, билимли, салоҳиятли шахс, комил инсон сифатида тарбиялашга ўзига хос тарзда, замонавий усуллар асосида ёндашилмоқда. Уларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, имконият ва манфаатларини ҳимоя қилишда ташкилий-ҳуқуқий асослар замон билан ҳамнафас такомиллашиб бормоқда.

Президентимиз Конституциявий комиссия аъзолари билан учрашувда ёш авлод тақдири учун масъулиятни янада ошириш борасида Асосий қонунимизга муҳим қоидаларни киритишни таклиф этди. Яъни, давлат жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, ёшларни соғлом турмуш тарзи тамойиллари асосида маънавий ва ахлоқий етук инсонлар этиб тарбиялаш учун зарур шароитларни яратати, деган меъёрлар киритилиши зарурати борлигини таъкидлади.

Шунингдек, Конституциямизга “Ота-оналар ўз фарзандлари вояга етгунига қадар уларнинг тарбияси, таълим олиши, соғлиғи, тўлақонли ва баркамол ривожланиши тўғрисида ғамхўрлик қилиш ҳуқуқига эга ва бунга мажбурдир”, деган меъёр ҳам таклиф этилди. Мен бу таклифларни нафақат депутат, балки бир она сифатида ҳам қўллаб-қувватлайман.

Бунда ҳар бир оила, ота-она ўз фарзандининг соғлиғи, унинг ўз вақтида тиббий профилактикага, соғлом турмуш тарзи кўникмаларига риоя этишини ёшлигидан ўргатиб, тарбиясига сингдириб борса, таълим олиши ва келажаги бўйича қайғурса, шу билан келажақда юртининг ижтимоий-иқтисодий барқарорлигига катта ҳисса қўшган бўлар эди.

Юртимиз ёшлар мамлакати бўлиб, Ўзбекистон аҳолисининг қарийб 64 фоизини ёшлар ташкил этади. Албатта, бу давлатимиз зиммасига улкан масъулият юклашини кўз олдимизга келтирсак, жуда катта эътибор, ғамхўрликни талаб этади. Иккинчи томондан, ёшларга кўрсатиладиган эътибор эртага улкан ютуқ ва натижаларини ҳам беради. Ёшлар барча даврларда жамиятнинг фаол қатлами сифатида эътироф этилган. Шарқ Уйғониш даврида ҳам, жадидлар фаолиятида ҳам жамиятнинг янгиланишида ёшларнинг ўрни беқиёс бўлган.

Истаймизки, орзу қиламизки, ёшлар Учинчи Ренессанс ғоясини рўёбга чиқаришга, халқимизнинг бутун дунёда ҳурматини янада юксалтиришга қодир бўлишад.

ҲАР БИР ШАХС

яхши шароитда, яхши ҳақ тўланадиган жойда ишлашга ҳақли

— “Инсон давлат ва жамият учун мақсадга эришиш воситаси эмас, аксинча ана шу мақсаднинг бош мазмуни ва манбаи ҳамда энг олий қадрият бўлиши лозим”. Давлатимиз раҳбарининг Конституциявий комиссия аъзолари билан учрашувда айтган шу фикри мени ўйга толдириб қўйди. Ёшлигимизда киноларда кўрган, бобо-момоларимиз айтиб берган оғир, машаққатли замонлар кўз олдимга келди. 3-4 кило пахта учун, режа учун оёқ-қўлини совуқ урган, чақалоғини эмиза олмаган аёллар, оналарни кўргандек бўлдим. Уша вақтларда инсон мақсадга эришиш воситаси бўлган экан-да.

“Биз ишлашга – иши, яшашга – уйи бўлган, фуқаролари тинч ва эркин, ҳаётдан мамнун, дастурхони тўкин, оиласи бахтиёр ва фаровон яшайдиган давлат қуришни мақсад қилганимиз”, дея таъкидлади Президентимиз. Шунингдек, Асосий қонунимизда ҳар бир шахснинг қўлай меҳнат шароитида ишлаши, меҳнати учун муносиб ҳақ олиш ҳуқуқини мустаҳкамлаш, меҳнатга ҳақ тўлашининг энг кам миқдори инсоннинг ўзи ва оиласи ҳаёт кечириши учун етарли миқдорда бўлишини белгилаш бўйича таклифлар билдирди.

Ҳақиқатан ҳам, ўзининг яшаш шароитига эга бўлган ва ҳар томонлама қўллаб-қувватланган фуқаронинг албатта, эртанги кунга ишончи ортиб бораверади ҳамда юртимиз равнақиға муносиб ҳисса қўишига имкон яратилади.

Шундай жараёнларда маҳаллий Кенгаш депутатлари ҳам баҳоли қудрат қатнашиммоқда. Жорий йилда 200 га яқин мурожаат ўрганилган бўлса, шундан 36 таси ишга жойлашиш масаласини ташкил қилди. Улар партия фаоллари ва депутатлар томонидан ўрганилиб, 23 нафар фуқаронинг иш билан бандлиги таъминланди ҳамда 9 нафари ўзлари қизиққан касб-хўнарга ўқитиш учун йўналтирилди. Шунингдек, ушбу масалаларни ўрганиш учун 52 та депутатлик сўрови чиқарилиб, масаланинг ижобий ҳал этилишига кўмаклашилди. Шу билан бирга “Темир дафтар”, “Аёллар дафтери” ва “Ёшлар дафтери”га киритилган фуқароларнинг 164 та мурожаатининг 113 таси ижобий ҳал этилди.

Бош Қомусимизда ҳомиладорлиги ёки ёш боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш, ишдан бўшатиш ва уларнинг иш ҳақини қамайтириш тақиқланиши қатъий белгилаб қўйилиши ҳақида ҳам айтиб ўтилди. Ҳам оиласини, болаларини, ҳам ишини ууддалаётган хотин-қизлар орамизда кўпчиликни ташкил қилади. Ҳомиладорлиги сабаб ёки ёш боласи борлиги учун уни ишдан четлатиш инсон ҳуқуқларини чеклаш, поймол этишдир. Конституцияда бу каби ҳолатларнинг олди олиниши масалалари мустаҳкамланиши жамиятда аёллар қадри янада ортишига асос бўлади.

Қизилгул ҚОСИМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати,
Ўзбекистон ХДП фракцияси аъзоси:

ЮЗМА-ЮЗ

ДЕПУТАТ САЙЛОВЧИЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

Маълумки, айни кунларда мамлакатимизда “Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси Конституциявий қонуни лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилиши муносабати билан тегишли йиғилиш, давра суҳбатлари ўтказилмоқда.

Шулар қаторида халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгаши депутати, ХДП вилоят кенгаши раиси Бадриддин Насриев ҳам Самарқанд шаҳридаги «Чилстун» маҳалласида ўз сайловчилари билан очик мулоқот ўтказди. Унда Бадриддин Насриев сўзга чиқиб, Конституцияга ўзгартиш ҳамда қўшимчалар киритиш назарда тутилаётган тегишли боб ва моддалари юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини баён этди.

Сайловчилар билан ўтказилган юзма-юз учрашувда таъкидланганидек, пенсиялар, нафақалар, ижтимоий ёрдам кўрсатишнинг бошқа турлари расман белгиланган энг кам истеъмол харажатларидан паст миқдорда бўлиши мумкин эмаслиги аниқ кўрсатилмоқда. Ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш, уларнинг иш ҳақини қамайтиришнинг тақиқланиши, болалар меҳнатининг энг ёмон шаклларидадан фойдаланиш қонунга биноан жавобгарликка сабаб бўлиши Конституциявий қонун лойиҳасида ўз аксини топганлиги айтиб ўтилди.

Тадбир савол-жавоб шаклида ўтиб, сўз олганлар Конституция бўйича ўз фикр ва таклифларини билдирдилар.

Ўз мухбиримиз.

КОНСТИТУЦИЯГА ЎЗГАРИШЛАР

АҲОЛИ ОРАСИДА ЯКДИЛЛИК БИЛАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

▲ **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шерзод Раҳмонов** Бухоро вилояти Шофиркон туманида бўлиб, Ўзбекистон Республикаси Конституциясига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш муҳокамаларига бағишланган қатор учрашувлар ўтказди.

Дастлабки мулоқот туман ҳокимлиги мажлислар залида мутасадди раҳбарлар, жамоат ходимлари иштирокида ташкил этилиб, туман тиббиёт бирлашмаси, “Шодлик” маҳалласидаги 38-ИДУМ, туман Давлат солиқ инспекцияси ҳамда туман Ахборот-ресурс марказида давом этди.

Депутат Конституциямизга киритилаётган ўзгаришлар, аввало, инсон қадрини улуғлаш йўлидаги мақсад ила амалга оширилаётгани хусусида тўхталиб, кучли давлат ва жамият ривожланиши сари олиб борилаётган ислохотлар, суд-ҳуқуқ тизимидаги ўзгаришларда инсон шъни, кадр-қиммати асосий дастуруламал қилиб олинганини таъкидлаб ўтди. Учрашув якунида халқ вакили фуқаролар билан бўлган ўзаро мулоқотда уларнинг Конституцияга ўзгартириш киритиш борасидаги таклифларини тинглади.

Жиззах вилояти Пахтакор туман ҳокимлигида конституциявий ислохотлар тарғиботиغا бағишлаб навбатдаги учрашув бўлиб ўтди. Унда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Ўрол Ўрозбоев** Конституциявий қонун лойиҳасининг мазмун-моҳияти ва аҳамияти, унга киритилаётган ўзгаришлар ҳақида атрофлича маълумот берди.

Таъкидланганидек, Конституциявий туза-тишлар, биринчи навбатда, жамиятнинг турли ижтимоий қатламларига мансуб бўлган фуқароларнинг муайян шахсий, ижтимоий, иқтисодий, сиёсий, маданий ва экологик ҳуқуқлари ҳамда манфаатларини кафолатли тарзда таъминлашга, ҳимоя қилишга қаратилган нормаларга айланади.

Шунингдек, Жиззах шахридаги “Заргарлик”, “Сайилжойи”, “Жиззахлик” маҳаллаларида, Шароф Рашидов туманидаги кўплаб маҳаллаларда ташкил этилган тadbирларда нурунийлар, маҳалла фаоллари, ёшлар вакиллари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этишди.

Депутат ҳар бир ўзбекистонлик янги Конституцияга киритиладиган ўзгаришлар, сиёсий ислохотлар ўз ҳаётида қай даражада акс этиши, мамлакат келажаги учун масъулиятни ҳис қила олиш муҳим аҳамиятга эга эканлигини айтиб ўтди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шарофиддин Назаров қашқадарёлик сайловчилар билан конституциявий ислохотлар бўйича қатор учрашувлар ўтказди. Депутат дастлаб Кўкдала туманидаги “Нурунийлар” маҳалласида фаоллар ва ёшлар билан мулоқот қилди. Учрашувда Конституцияга киритилаётган ўзгариш ва қўшимчалар, биринчи навбатда, фуқаролар манфаатлари нуктаи назаридан ишлаб чиқилгани айтиб ўтилди.

“Жар” маҳалласидаги маданият марказида бўлиб ўтган мулоқот ҳам қизиқарли кечди. Фуқаролар Конституцияга меҳнат шaroитларини яхшилаш, меҳнатга яраша ҳақ тўлаш масалалари бў-

йича киритилаётган ўзгаришларни яқдиллик билан маъқуллади.

Қашқадарё вилояти, Кўкдала туман ҳокимлигида ўтказилган учрашувда мажбурий меҳнатдан ва болалар меҳнатининг энг ёмон шаклларида фойдаланиш тақиқланиши ҳамда бу қонунга кўра, жавобгарликка сабаб бўлиши ҳақидаги норма киритилаётгани хусусида тўхталиб ўтилди. Мазкур нормалар болалар ҳаётини яхшилаш, уларнинг асосий вазифаси бўлмиш таълим олишга қаратилган фаолият билан шугулланишга шароит яратиб бериши, энг муҳими, мамлакатимиз чинакам халқчил “ижтимоий” давлат сифатида шаклланишига хизмат қилиши таъкидланди.

Самарқанд шахридаги “Ипак йўли” туризм халқаро университетида “Менинг Конституциям” шиори остида жамоатчилик муҳокамаси бўлиб ўтди. Унда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Улуғбек Вафоев**, Олий Мажлис Сенати аъзоси Гавҳар Алимова, халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгаши депутати Бадриддин Насриев, “Юксалиш” умуммиллий ҳаракати вилоят бўлими раҳбари Элёр Хамроев ҳамда фуқаролик жамияти институтлари ва оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Улуғбек Вафоев “Ўзбекистон Республикасининг Конституциясига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида”ги Конституциявий қонун лойиҳаси мазмун-моҳияти ҳақида гапириб, кейинги йилларда юртимизда юз берган ўзгариш ва янгиланишлар ҳақида атрофлича сўз юритди.

Депутатнинг Пайарик ва Жомбой туманларидаги учрашувларида ҳам конституциявий ислохотларда фуқароларнинг фаол иштироки ва билдираётган таклифлари юртдошларимиз Ватанимиз тақдирига бефарқ эмаслиги, фуқароларимиз сиёсий ва ҳуқуқий онги йилдан-йилга ўсиб бораётганини исботламоқда.

Жомбой туманида бўлиб ўтган учрашувларда тadbир иштирокчилари томонидан Конституциямизга киритилаётган ўзгаришлар тўла қўллаб-қувватланаётгани таъкидланди. Хусусан, Конституцияда педагог ходимлар мақомини ҳар томонлама мустаҳкамлаш жамият ва давлатнинг энг муҳим вазифаси деб эътироф этилиши, педагог ходимларнинг ҳуқуқлари, шаъни ва обрў-эътибори давлат ҳимоясида эканлиги конституциявий кафолатланиши, шунингдек, педагог ходимларнинг касбий фаолиятига аралашишга, уларнинг хизмат мажбуриятларини бажаришига монелик қилишга йўл қўйилмаслиги қатъий белгиланаётгани айниқса, тadbир иштирокчилари томонидан алоҳида эътироф этилди.

Тошкент вилоятининг Окқўрғон туман ҳокимлигида ўтказилган тарғибот тadbиринида **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Зухра Шадиева** конституциявий ислохотларнинг мазмун-моҳияти ҳақида тушунтириш берди. Хусусан, уй-жой дахлсизлиги ҳуқуқи бўйича киритилаётган ўзгаришларга тўхталар экан, мулк ҳимоясини қонун даражасига кўтариш “снос” каби муаммоларнинг бартараф этилиши, мулкдор фақат суднинг қонуний кучга кирган қарори асосидагина мулкидан маҳрум этилиши мумкинлигига эътибор қаратди. Шунингдек, депутат иштирокчиларни қизиқтирган саволларга батафсил жавоб берди.

Қўйи Чирчиқ туманида ўтказилган учрашувда Зухра Шадиева Конституциямизнинг 37-моддасига киритилиши кўзда тутилаётган ўзгаришларга тўхталиб, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори инсоннинг ўзи ва oilаси яшаши учун етарли бўлиши кераклиги ва бу норма эндиликда асосий қонундан ўрин олаётганига эътибор қаратди.

Сурхондарё вилоятининг Олтинсой туманидаги 2-сектор ҳудудида жойлашган Тошкент тиббиёт академияси филиалида ўтказилган тарғибот тadbиринида **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Ойбарчин Абдуллаева** конституциявий ислохотларнинг мазмун-моҳияти билан йиғилганларни таништирди.

Хусусан, 39-моддага киритилаётган ўзгаришлар – Конституция даражасида илк маротаба давлатнинг ижтимоий жиҳатдан

эҳтиёжманд ва кам таъминланган, уй-жой шарoитларини яхшилашга муҳтож бўлган фуқароларни уй-жой билан таъминлаш кафолати белгиланганлиги ҳақида тушунтириб ўтди.

“Шакарқамиш” маҳалласидаги 22-мактабдаги учрашувда депутат меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори инсоннинг ўзи ва oilаси яшаши учун етарли бўлиши кераклиги, ҳомиладорлиги ёки боласи борлиги сабабли аёлларни ишга қабул қилишни рад этиш, ишдан бўшатиш ва уларнинг иш ҳақини камайтириш тақиқланаётгани борасида батафсил тушунтириб ўтилди. Бу каби нормаларнинг Бош қoмусимизда мустаҳкамлаб қўйилаётгани барча фуқароларнинг меҳнат шарoитларини яхшилаш, фаровонлигига эришиш учун ҳуқуқий асос яратиши, камбағалликини камайтиришга, норасмий меҳнат муносабатларини легаллаштиришга хизмат қилиши таъкидланди.

Бўстонлик туман ҳокимлигида ўтказилган учрашувда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Қизилгул Қосимова** кейинги йилларда фуқароларимиз ҳаётида юз берган ўзгариш ва янгиланишлар, Конституцияга киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчаларнинг мазмун-моҳияти ҳақида атрофлича тушунча берди.

Хусусан, 40-моддага киритилаётган ўзгаришга кўра, ҳар қим соғлигини муҳофаза қилиш ва малакаи тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқига эгалиги, Ўзбекистон Республикаси фуқаролари қонунда белгиланган ҳажмда кафолатланган бепул тиббий ёрдам олишга ҳамда тез ва шошилинч тиббий ёрдамини ҳам ўз ичига оладиган кафолатланган бепул тиббий ёрдам олишга ҳақли эканлиги белгиланмоқда.

Президентимиз Конституциявий комиссия аъзолари билан учрашувдаги нутқида биз учун инсон саломатлиги – миллат ҳаётининг давомийлигини таъминлаш, унинг генофондини сақлаш барқарор миллий стратегиямизнинг муҳим тарқийбий қисми эканини алоҳида таъкидлагани ҳам бежиз эмас. Бу мақсадларга эришиш учун, албатта, бу ўзгаришлар муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Сурхондарё вилояти Денов туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабида ташкил этилган учрашувда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Фирдавс Шарипов** иштирок этиб, қонун лойиҳасинининг мазмун-моҳияти хусусида батафсил сўз юритди, киритилаётган нормаларнинг аҳамияти ҳаётий мисоллар билан тушунтирилди.

Муҳокамалар халқ депутатлари вилоят ва туман Кенгаши депутатлари, ташкилот раҳбарлари иштирокида туман ҳокимлиги фаоллар залида давом эттирилди. Депутатлар халқ депутатлари вилоят ва туман Кенгашлари ижро ҳокимиятидан алоҳида фаолият олиб бориши бўйича Конституцияга киритилаётган қўшимчаларни қўллаб-қувватлашди.

Мамлакатимизда конституциявий ислохотларда аҳоли томонидан билдирилган таклифларнинг таҳлили халқимизнинг мамлакатда бўлаётган кенг қўламли ўзгаришларга бефарқ эмаслигини, фуқаролар ислохотларнинг фаол иштирокчиси бўлишга интилаётганлигини кўрсатмоқда.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Анвархон Темиров Косонсой туманидаги “Чорбoғ”, М.Аъзам маҳалларида ўтказилган йиғилишда Бош қoмусимизга киритиш мўлжалланаётган ўзгариш ва қўшимчалар ҳақида маълумот берди. Жумладан, Конституциямизнинг 37-моддасига киритилиши кўзда тутилаётган ўзгаришларга тўхталиб, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори инсоннинг ўзи ва oilаси яшаши учун етарли бўлиши кераклиги ва бу норма эндиликда асосий қонундан ўрин олаётганига эътибор қаратди.

Мазкур сиёсий жараён жамиятнинг барча тоифалари таклифларини ўрганиш ва қабул қилиш билан бошланганлиги ҳам мамлакатимизда инсон манфаатлари биринчи ўринга қўйилганини англатади.

Жиззах вилоятининг Фориш туманида ўтказилган тadbирда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Зулайхо Акрамова** қонун лойиҳасининг мазмун-моҳияти тўғрисида фикр-мулоҳаза билдирди.

Хусусан, хотин-қизлар манфаати, инсонларнинг яшаш ҳуқуқи, меҳнат қилиш ҳуқуқларига оид таклифлар, айниқса, ногиронлиги бўлган фуқаролар манфаатига қаратилган нормалар ҳақида гапириб берди. Киритилаётган ўзгаришларга мувофиқ, давлат ногиронлиги бўлган шахсларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини амалга ошириш учун зарур шарoитларни яратади.

Сайловчилар ногиронлиги бўлган шахсларга нисбатан ҳар қандай ажратиб қўйиш, ҳисобга олмаслик, четлатиш, чеклаш ёки ортиқча ён босиш, шунингдек, ногиронлиги бўлган шахсларнинг объектлар ва хизматлардан фойдаланиши учун шарт-шaroитлар яратишдан бўйин товлаш тақиқланаётгани тўғрисидаги таклифни қўллаб-қувватлашларини билдирди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Мавжуда Ҳасанова Сурхондарё вилояти Узун туманида

“Янгиобод” маҳалласида сайловчилар билан учрашди. Унда қонун лойиҳаси хусусида батафсил сўз юритилди, таклиф этилаётган нормаларни аҳоли катта қизиқиш билан қўллаб-қувватланаётгани таъкидланди.

“Боботоғ” маҳалласидаги касб-ҳунар мактаби фаоллар залида эса депутат иштирокида “Конституция – инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, кадр-қиммати, дахлсиз ҳуқуқлари ва манфаатлари кафолати” мавзусида давра суҳбати ўтказилди.

Депутат ҳар бир шахснинг эндиликда давлат органлари ва муассасаларидан ташқари **фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари**га ҳам ариза, таклиф ва шикоятлар билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эгалиги киритилаётгани ҳақида гапириб, инсон қадрини юксалтириш ва эркин фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш орқали халқларвар давлат барпо этиш йўналишида маҳалладан давлат идораларига мурожаат қилиш тизимини яратиш масаласи назарда тутилганини таъкидлади.

Тadbирлар якунида киритилаётган ўзгаришлар ва қўшимчалар бўйича савол-жавоблар ҳамда таклифлар билдирилди.

Нуробод тумани ҳокимлигида Конституциявий қонун лойиҳасининг умумхалқ муҳокамасига бағишлаб ўтказилган тadbирда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шербек Бўронов** Конституциявий қонун лойиҳасининг мазмун-моҳияти бўйича йиғилиш иштирокчиларига батафсил маълумот берди.

Хусусан, Конституцияга киритилаётган шахснинг судланганлиги ва ундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклашга асос бўлиши мумкин эмаслигини қатъий ёзиб қўйиш таклифини илгари сурди. Шахснинг судланганлиги ва ундан келиб чиқадиган ҳуқуқий оқибатлар унинг қариндошлари ҳуқуқларини чеклашга асос бўлиши мумкин эмаслиги ҳақидаги таклиф борасида атрофлича фикр алмашилди, қўллаб-қувватланди.

Айтиш керакки, бу масала судланган шахслар қариндошлари ҳуқуқларини асоссиз чеклашни тўлиқ бартараф этади, инсон ҳуқуқи ҳимояси кафолатини кучайтириб, демократик кадриятларни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Чортоқ туман ҳокимлигида конституциявий ислохотларга бағишланган тарғибот йиғилиши бўлиб ўтди. Унда дастлаб **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шоҳиста Тўрғунова** мамлакатимиз Конституциясига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш бўйича таклифлар ҳақида маъруза қилди. У ўз сўзида «Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун», деган тамойил Конституцияда аниқ ифода этилаётганлигига эътибор қаратди.

Жумладан 13-моддада инсоннинг давлат органлари билан ўзаро муносабатларида қонунчиликда юзага келадиган, бартараф этиб бўлмайдиган барча қарама-қаршиликлар ва ноаниқликлар инсон фойдасига талқин қилинади, деб белгилаб қўйилиши назарда тутилаётгани, энг аввало, инсон қадрини улуғлаш бўйича улугвор ғоянинг амалга татбиқ этилишига, ҳужжатларда ноаниқлик ва қарама-қаршилик пайдо бўлганда давлат манфаатлари эмас, инсон манфаатлари устунлиги таъминланишига олиб келишини асослаб берди.

Шахрисабз шаҳар маданият марказида **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Дилором Имомова** сайловчилар билан учрашди. Tadbир олдида меҳмонлар Мақом музейи фаолияти билан танишишди. Tadbирда Олий Мажлис Сенатининг Мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси ўринбосари Толибжон Мадумаров, Республика Конституциявий комиссияси аъзоси, ҚарДУ профессори Абдурахим Эркаев ҳамда вилоят ҳокими маслаҳатчиси Зиёда Аминова, Шахрисабз ва Қитоб туман Кенгашлари депутатлари, маҳалла раислари, фаол хотин қизлар, ташкилотлар раҳбарлари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

Депутат Конституцияга киритилаётган ўзгаришлар қаторида, айниқса, 41-модда таълим соҳасига қаратилган эътибор, белгиланаётган имтиёзлар хусусида айтиб ўтди. Хусусан, таълим бўйича алоҳида эҳтиёжларга ва индивидуал имкониятларга эга бўлган болалар учун таълим ташкилотларида инклюзив таълим ва тарбия ташкил этилиши белгиланаётгани мамлакатимиздаги кўплаб ота-оналарни мамнун қилаётгани таъкидланди.

Аслида *Конституциявий қонунни парламентнинг Юқори ва Қуйи палаталарининг ўзлари ишлаб чиқиб, ўзгартириб, қабул қилиши ҳам мумкин эди. Лекин унинг ортида ҳар бир фуқаронинг ҳаёти, ҳуқуқи, манфаати тургани инобатга олинган ҳолда референдумга қўйилди. Одамларнинг бу борадаги таклифлари, фикр-мулоҳазалари эшитилди, ўрганилди. Шулар асосида Конституция моддаларига ўзгаришлар киритилмоқда, бойитилмоқда. Буларнинг барчаси инсон қадрини, унинг манфаатлари қонун ҳимояда бўлиши учундир, албатта. Мана шу муҳокамалар жараёнида аҳолининг ҳар бир қатлами Конституцияни чуқур ўрганиб борди, десак нотўғри бўлмас. Негаки, Конституцияни юзаки тушунадиган, ҳатто уни фақат қабул қилинган қунишгина биладиганлар ҳам бўлган. Энди эса унинг ҳар бир моддаси ўзининг ҳаётига дахлдорлигини ҳис қилган ҳолда киритилаётган янгилликларни жон дили билан қабул қилиб, таклифларни яқдиллик билан қўллаб-қувватлашаёпти. Депутатларнинг учрашувлар ҳақидаги таассуротлари билан ўртоқлашганимизда, улар бу фикрларни қувониб таъкидлашди.*

Гулруҳ ОДАШБОВА,
“Ўзбекистон овози” муҳбири.

17 ТРИЛЛИОН СЎМ КРЕДИТ МИНГ 200 ТА ЯНГИ ИШ ЎРНИ

“Ўсаноатқурилишбанк” фаолиятининг 2021 йил якунларига бағишланган акциядорлар умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда банк бошқаруви аъзолари, акциядорлар ҳамда тегишли таркибий тизимлар раҳбарлари иштирок этди.

Йиғилишда Давлатимиз раҳбари бошчилигида ишлаб чиқилган 2020-2025 йилларга мўлжалланган Ўзбекистон Республикасининг банк тизimini ислоҳ қилиш стратегияси тижорат банклари молиявий барқарорлигини оширишга, бозор тамойиллари асосида кредитлашни жорий этишга, банкларни уларга хос бўлмаган функциялардан озод қилиб, масофавий хизматларни кенгайтиришга хизмат қилаётгани таъкидланди.

Йиғилишда “Ўсаноатқурилишбанк” АТБ Бошқарув раиси Сахи Аннакличев ушбу стратегияга асосан Халқаро молия корпорацияси билан ҳамкорликда амалга оширилган трансформация жараёнлари, миждозларга йўналтирилган банк бизнеси, муассасани хусусийлаштиришга тайёрлаш ва инвестиция жозибадорлигини оширишда салмоқли натижаларга эришилганлигини қайд этди.

Йиғилишда Халқаро молия корпорациясининг тажрибали экспертлари билан ҳамкорликда трансформация жараёнларининг учинчи босқичи бўйича амалга оширилган ишлар самарали кенгани айтиб ўтилди.

Жамоа ходимларини рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлаш мақсадида “SQB Kaizen Teams”, “SQB Zakovat”, “SQB bookchallenge”, “SQB аёллар клуби” лойиҳалари иши давом эттирилди.

Тошкент шаҳридаги Инҳа университетида SAP компанияси билан ҳамкорликда ташкил этилган Молиявий технологиялар лабораториясида банкни автоматлаштириш жараёнларини янада ошириш учун дастурчиларни тайёрлаш ишлари давом эттирилмоқда.

Қайд қилинишича, яшил банкинг соҳасида атроф-муҳитни муҳофаза қилишга қаратилган жами 90 миллион АҚШ доллариға тенг энергия тежовчи 105 та лойиҳа молиялаштирилди. Экологик ва ижтимоий хавфларни бошқариш тизими жорий этилди. Шу билан бирга, муаммоли кредитларни ундириш учун “SOFT COLLECTION” тизими ишга туширилди.

Бундан ташқари, банк томонидан Президентимизнинг 2021 йил 9 июндаги “Худудларнинг саноат салоҳиятини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармониға асосан қурилиш материаллари саноатини ривожлантириш мақсадида қатор ишлар олиб борилди. Бу борада Boston Consulting Group консалтинг компанияси билан ҳамкорликда соҳани 2030 йилгача ривожлантириш стратегияси ишлаб чиқилди, худудларда қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни ривожлантириш бўйича 13 марказ ташкил этилди.

Йиғилишда Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 28 декабрдаги тегишли қарорига кўра, банкни хусусийлаштириш бўйича тасдиқланган йўл харитаси асосида тизими чора-тадбирлар амалга оширилаётгани қайд этилди.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ,
“Ўзбекистон овози” мухбири.

БИЛАСИЗМИ?

“Аёллар дафтари”га киритилган ва тадбиркорлик қилиш истагида бўлган хотин-қизларга 33 миллион сўмгача кредит берилади.

✓ Кредитлар 14 фоизлик ставкада:

- оилавий тадбиркорлик, даромад олишга қаратилган муайян меҳнат фаолияти учун — 3 ойдан 6 ойгача бўлган имтиёзли давр билан 3 йилгача муддатга;
- чорвачилик, балиқчилик ва паррандачилик (тухум йўналиши) учун — 1 йилгача бўлган имтиёзли давр билан 3 йилгача муддатга;
- боғдорчилик, узумчилик ва лимончилик, иссиқхона, қишлоқ ҳўжалиги техникаси ва асбоб-ускуналарни харид қилиш учун — 3 йилгача имтиёзли давр билан 7 йилгача берилади.

Кредитлар “Микрокредитбанк” АТБ, “Агробанк” АТБ ва АТ “Халқ банки” томонидан ажратилади.

2023 йил 1 январгача иш берувчиларга улар томонидан 25 ёшдан ошмаган ходимлар учун тўланган ижтимоий солиқ суммаси Давлат бюджетидан тўлиқ қоплаб берилади.

Иш берувчи томонидан ариза солиқ органиға ижтимоий солиқ ҳисоботи тақдим этилганидан кейин 3 ойдан кечиктирмасдан тақдим этилади.

Ариза келиб тушган санадан бошлаб 5 иш куни мобайнида аризанинг талабларга мувофиқ ёки мувофиқ эмаслиги ўрганилади.

РЕКЛАМА ЎРНИДА

“ОҚ КЕМА” да ором олинг

АЙНИ КУНЛАРДА ЮРТИМИЗДАГИ БАРЧА ОРОМГОҲЛАР БОЛАЖОНЛАР БИЛАН ГАВЖУМ. УЛАРДА ЭРТАМИЗ ЭГАЛАРИ БЎЛГАН ФАРЗАНДЛАРИМИЗ МАЗМУНЛИ ҲОРДИҚ ЧИҚАРИШМОҚДА. МЎЙНОҚ ТУМАНИДАГИ “ОҚ КЕМА” ОРОМГОҲИ ҲАМ ШУ КУНЛАРДА ЮЗЛАБ БОЛАЖОНЛАРНИ ЎЗ БАҒРИГА ОЛГАН. ЮРТИМИЗНИНГ ЭНГ ОЛИС ХУДУДИДА, НУКУСДАН 225 КИЛОМЕТР УЗОҚЛИҚДА ЖОЙЛАШГАН УШБУ ОРОМГОҲДА ЎГИЛ-ҚИЗЛАР МАДАНИЙ ҲОРДИҚ ЧИҚАРИШ БИЛАН БИРГАЛИҚДА УЛАРНИНГ ИНТЕЛЛЕКТУАЛ САЛОҲИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ, ТУРЛИ ЙЎНАЛИШЛАРДА БИЛИМЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАШ УЧУН ТАЖРИБАЛИ ПЕДАГОГ-ХОДИМЛАР ЖАЛБ ЭТИЛГАН.

“Оқ кема” оромгоҳи фаолияти билан яқиндан танишар эканмиз, бу ердаги шарт-шароитларни кўриб гапнинг очиги, ҳавасимиз келди.Оромгоҳнинг махсус логотипи туширилган либосларда шодон юрган болажонларга замонавий дизайн-даги бинолару хоналар, мазали таомлару кўнгилочар мусобақалар қувонч бағишлаб, ёзги таътилни сермазмун ўтказишга хизмат қилмоқда. Бизга ҳамроҳлик қилаётган оромгоҳ директори Зерхан Саидбекованинг айтишича, болажонлар учун мана шундай масканнинг фаолият бошлаши бевосита Президентимизнинг Мўйноқ туманиға, мўйноқликларға, умуман, қорақалпоғистонликларға қаратаётган алоҳида эътибори натижасидир.

— Манбаларда кўрсатилишича, Мўйноқ тумани 1931 йили ташкил топган, — дейди суҳбатдошимиз. — Кўпни кўрган кексаларнинг айтишича, туманимиз худудининг катта қисмини бир вақтлар денгиз сувлари эгаллаган экан. Шунингдек, кейинчалик худуд чўл ва ярим даштликлардан иборат бўлган. Гапнинг очигини айтиш керак, Мўйноқ тумани маълум бир вақт эътибордан четда қолди. Бунинг натижасида эса қўллаб оилалар, айниқса, ёшлар туманни тарк

этиб, бошқа жойларға ўқишға, ишлашға, яшашға кўчиб кета бошлашган эди. Президентимиз Янги Ўзбекистондаги илк ислохотлар давридаёқ Мўйноққа алоҳида эътибор қаратиб, туманнинг чин маънодаги ободончилигини, фаровонлашувини таъминлади. Таъбир жоиз бўлса, қайта ҳаёт бахш этди. Янгиланаётган туманға Россия, Қозоғистон сингари давлатларға ишлаш учун кетган мўйноқликлар қайтиб келмоқда. “Қорақалпоғистонда ҳамма соҳада Ўзгариш бўляпти. Бунинг замирида шу заминда яшаётган буюк халқнинг меҳнати, интилишлари мужассам. Одамлар эртаға эмас, олис келажакда эмас, бугун яхши яшаши керак... Мўйноқдаги ўзгаришларни, сизларнинг кўзларингиздаги қувончни кўриб жуда хурсандман. Бу — узок-узок худудларға бориб қилаётган ишларимиз натижаси. Агар кимдир бизнинг ислохотларимизға шубҳа қиладиган бўлса, Мўйноққа келиб кўрсин”, деган эди Президентимиз Мўйноқ ҳақида. Ушбу болалар соғломлаштириш маркази ҳам бизға, барча мўйноқликларға учун улкан совға бўлди.

“Бўзатов” овул фуқаролар йиғини худудида қад ростлаган ва 2018 йилда қурилиши бошланган “Оқ кема” оромгоҳиға 42,8 миллиард сўм маблағ сарфланган бўлиб, Ўзбекистон Касаба уюмалари федерацияси томонидан 2020 йилда қуриб, фойдаланишға топирилган. Оромгоҳ ҳар томонлама пухта ўйлаб қурилган. Қўринишидан катта кемани эслатади. Зерхан Саидбекованинг бизға айтишича, бунда катта рамзий маъно бор, яъни бунинг таг замирида Орол денгизига кемалар қайтди, ҳаёт қайта тикланди, деган эзгу ниятнинг амалий ифодаси мужассам.

— 12 гектар майдонни эгаллаган соғломлаштириш марказида барча шароитлар мужассам этилган, — дейди Зерхан опа бизға оромгоҳ фаолиятини яқиндан таништирар экан. — Ҳар бир навбатда 250 нафар болани қабул қилиш имкониятимиз бор. Ўн икки кун давом этадиган

бир навбат қизиқарли ва мазмундор режа асосида болаларға қувонч улашишға хизмат қилади. Биринчи йили, 2020 йилда 3 та навбатда 554 нафар болани қабул қилдик, ўша пайтда пандемия сабабли 4-5 навбатларни давом эттира олмадик. Иккинчи мавсум, яъни ўтган 2021 йилда Қорақалпоғистоннинг барча худудларидан келган 1148 нафар ўғил-қизлар ёзги дам олиш кунларини мароқли ўтказишди. 2022 йилги ёзги дам олиш кунлари учун 6 та навбат ташкил этилган бўлиб, ҳар бир навбатда 250 нафар болани қабул қилган ҳолда 1500 нафар ўғил-қизларни соғломлаштиришни, дам олишини режалаштирганимиз. Яна бир қувонарли тарафи, бу оромгоҳда кузги, қишки (январь ойи 01-09 кунлари) ва баҳорги янгиланиш фаслида Наврўз байрами кунидан бошланадиган 7-8 кунлик таътил кунлари болаларни соғломлаштириш имконияти бор. Бугунги кунға қадар 5670 нафар ўғил-қиз мароқли дам олди.

Оромгоҳни томоша қилар экансиз, кўнглингизға ажиб бир ёруғлик инади, ўзингиз ҳам беихтиёр олис болалик чоғларингизға қайтиб, шу ердаги болалар қаторида бўлишни истайсиз. Оромгоҳда юқорида айтганимиздек, барча шароитлар мавжуд. Масалан, болалар ётоқхоналари барча жиҳозлар билан таъминланган. Футбол, баскетбол, волейбол майдончалари, сузиш ҳавзаси болалар хизматида. Стол тенниси, шахмат-шашка ўйинлари учун махсус жойлар ҳам мавжуд бўлиб, кечки салқинда кичик мусобақалар ўтказилиши анъанаға айланган.

— Маданий тадбирларни ташкил қилиш учун ҳам барча шароит мавжуд, — дейди оромгоҳ директори Зерхан Саидбекова. — Масалан, амфитеатр, 10 мингға яқин адабиётға бой кутубхона доимо болалар ихтиёрида бўлади. Тиббиёт хоналари, ошхона ҳам замонавий жиҳозланган бўлиб, оромгоҳда дам олаётган болаларнинг сифатли тиббий хизматдан фойдаланиши ҳамда калорияға бой бўлган овқат тановул қилишига хизмат қилади. Оромгоҳға келаётган болажонларнинг бир олам таассуротларға эға бўлиб, ёзги таътилни мазмунли ўтказишаётгани бизни қувонтиради. Биласиз, болалик инсоннинг энг беғубор ва ортға қайтмас дэвлари бўлади. Ўғил-қизларимиз учун мана шундай имкониятларни яратиб бергани учун давлатимиз раҳбаридан жуда-жуда миннатдоримиз.

Ойгул РАЗЗОҚОВА,
журналист.

ТАҲЛИЛ

Ҳар бир мамлакатнинг ЯИМ ўша жойдаги аҳолининг даромади, яшаш тарзи ҳақида маълумот берувчи омил саналади. Юртимиз миқёсида оладиган бўлсак, бу у қадар катта рақамларда акс этмайди. Бироқ йил сайин ўсиб бораётгани ҳам сир эмас. Мухими, ҳали имкониятларимиз бисёр ва улардан фойдаланиш зарур. Масалан, туризм салоҳиятини ошириш, сайёҳлар оқимини кўпайтириш билан боғлиқ йўналишда самарали ишлар қилиш мумкин. Зеро, дунёнинг кўплаб мамлакатларида ушбу соҳанинг ЯИМ улуши 10 фоизни ташкил қилса, бизда 2-3 фоиз атрофида. Шу сабабли тизимда қатор ислохотлар олиб борилмоқда.

ТУРИЗМ:

ВАЗИР ЎРИНБОСАРИНИНГ ТАҲЛИЛИ

Туризм ва маданий мерос вазирى ўринбосари Ботиржон ШАХРИЁРОВ билан кечган суҳбатимизда уларнинг айримлариға тўхталиб ўтди.

Таъкидланишича, республикамизда туризм салоҳияти юқори бўлган ҳудудлар инвентеризация қилинган, яъни манзилли рўйхати шакллантирилган. 130 дан ортиқ туристик ҳудудлар бўлиб, уларнинг 30 таси алоҳида истиқболли, деб топилган. Понтенциал ҳудудлардан 28 таси ажратилган ҳолда Президент қарори қабул қилинган. Шунча туман, шаҳарда туризмни ривожлантириш билан боғлиқ мақсад режалаштирилиб, сиёсат белгилаб олинди.

Бунинг учун биринчи навбатда бош режа ёки мастер режа талаб этилади. Шу асосда чора-тадбирлар ишлаб чиқилди. Унда, албатта, сайёҳлик объектлари қаерда жойлаштирилади, қаерда қайси хизматлар ташкил этилади, йўллари, муҳандислик-коммуникация тармоқлари ўтказилиши бўйича ҳам барчаси инобатга олинган ҳолда мастер режалар тайёрланади. Унга ҳам маҳаллий, ҳам хорижий туризм институтлари, экспертлари жалб қилинади.

Лойиҳалар асосида жойлаштирилган ерлар аукционга чиқарилади. Мисол учун, Тошкент вилоятининг Бўстонлик, Паркент, Оҳангарон туманлари ва Ангрен шаҳри бўлса, Қашқадарёда Китоб, Қамаши, Шахрисабз, Сурхондарёда Бойсун каби туманларда ана шундай йирик лойиҳалар амалга оширилади. Мана шундай лойиҳалар ҳар бир вилоятда қамраб олинади. Жорий йилнинг ўзида ушбу ҳудудларни ривожлантириш учун 250 миллиард сўм ажратилган.

Бундан буён туристик зоналар ташкил этилади. Ваҳоланки, авваллари бундай жойлар бўлмаган. Оромгоҳлар, рекреацион ҳудудлар, деб белгиланганмиз. Янги тараққиёт ст-

ратегиясидаги вазифаларға мувофиқ сайёҳлик масканлари кўпайтирилади.

Масалан, биринчи босқичда “Амирсой” лойиҳаси ишға тушди. Бироқ ушбу ҳудудда дам олиш жуда ҳам қимматлиги аҳолининг эътирозларига сабаб бўлиб келмоқда. Буни тушунамиз. Сабаби, бу ҳозирча ягона тоғ чанғи курорти саналади. Биринчи қадам ташланди. Секин-аста ушбу йўналишда ҳам рақобатни юзаға келтириш, бу турдаги курортлар сонини ошириш ниятимиз бор. Кейинги босқичларда “Билдирсой”, “Чимён” мавсумий курорт лойиҳаларини амалға оширамиз. У ерда МДХ ҳудудидаги энг узун осма дор йўли ишға туширилади ва бу каби ишларни босқичама-босқич амалға ошириб борамиз.

Янги лойиҳаларларнинг экологияға таъсири қандай бўлади?

Масалан, Бўстонлик туманининг ўзида 98 та экотуризм масканлари бор. Ғорлар, қир-адирлар, “Нефрит” кўли, шифобахш ўсимликлар ўсадиган ҳудудлар рўйхатға олинган. Асосан уларнинг табиий ҳолатда сақланишиға катта эътибор берилади. Табиатға зарар етказиш, дарактларни кесиш, ўсимликларни пайҳон қилишға йўл қўйилмайди. Шундай бўлса-да, ноқонуний ҳолатлар учраб турибди.

Шунинг учун махсус экопрокуратура ташкил этилди. Бу орқали дарактларни ноқонуний кесиш, объектларни бузиш, экологияға зарар етказиш, ифлослантириш, дарёларға чиқиндиларни ташлаш ҳолатларининг олдини олиш имкони ошди. Шу ва бошқа турдаги қонунбузилиш ҳолатларига қарши экология қўмитаси билан ҳамкорликда ишлар олиб бориляпти. Янги лойиҳаларни амалға оширишда ҳам ушбу жиҳатлар янада кучайтирилади. Кесиш ёки йўқ қилиш эмас, аксинча, экиш, парвариш-лаш ишлари тизимли олиб борилади.

Фойдаланилмаётган имкониятлар бор

Ички туризмни ривожлантириш учун аҳолининг саёҳат қилиш маданияти билан бирға даромадларини ҳам мос равишда ошириб бориш талаб этилади. Масалан, 20-21 миллион атрофидаги фуқаро, яъни 7 ёшдан катта ва 60 ёшдан ошмаганлар, саёҳат қобилиятиға эға, деб қаралса, шуларнинг 4-5 миллиони ички саёҳатларни амалға оширмоқда. Лекин бу рақамлар орасида қанча аҳоли неча марта саёҳатға чиққани ҳисобланса, фойзаларда ўзгариш бўлиши табиий. Чунки кимлардир бир неча марта саёҳат қилса, кимлардир бир марта боради. Умумий ҳисоб 3-4 баробар камайиб кетади.

Демак, ички туризм, зиёрат туризмни ривожлантириш учун имкониятларимиз етарли бўлса-да, уни тўлақонли бажардик, етарли даражаға чиқдик, деб айтолмайман. Чунки бунинг учун ҳали жуда кўп ишлаш талаб этилади. Аммо кейинги 5 йил ичида кўрсаткичлар ижобий томонға ўзгармоқда. Бу рақамларни янада ошириш учун ҳаракат қилиш зарур.

Масалан, кейинги йилларда сайёҳлик компаниялари 5-6 баробарға ошиб, 1500 га яқинни ташкил этмоқда. Мазкур рақамлар ошиб бораётганининг боиси туризм соҳасида даромад бор. Акс ҳолда, ҳеч ким бу ишға кўл урмайди. Босқичма-босқич аҳолининг ички туризмдаги имкониятларини оширишға эришилади. Шу билан бирға, аҳолининг даромад даражаси ошиши масаласи ҳам бор. Фермер хўжаликлари, кластерларнинг ташкил этилиши, енгил саноатнинг ривожланиши янги иш ўринларини яратмоқда. Ўз-ўзидан даромад олувчилар сафи ҳам кенгаймоқда. Секин-аста одамлар саёҳат учун имконият ҳамда даромад топишға ҳаракат қилмоқда.

Яна бир масала – транспорт логистикаси. Биргина Тошкентдан Самарқанд, Бухоро, Хива каби йўналишларда саёҳатға чиқувчиларға эътибор қиладиган бўлсак, ҳали транспорт хизмати талабға тўлиқ жавоб беролмайди. Поездларға ёки авиачипталарға борсангиз, чипта топа олмайсиз. Сабаби, аҳолининг саёҳат қилишға талаби кучайгани сари транспорт хизматиға бўлган эҳтиёж ҳам ошди.

Демак, бу тизимни ҳам ривожлантиришимиз керак. Янги қўшимча поездлар, автобуслар йўналишлари, авиарейсларни йўлга қўйиш устида ишлаш керак бўлади. Бу эса фақатгина Туризм ва маданий мерос вазирлигининг иши эмас. Транспорт вазирлиги, авиация, темир йўл ҳамда автотранспорт хизматини кўрсатувчи вазирлик ва идоралар билан ҳам чамбарчас боғлиқ масала саналади. Бу борадаги ишларни янада кучайтириш зарур.

Яна бир жиҳати, мана шундай иссиқ кунларда ҳамма табиат қўйниға боришни истайди. Бироқ ундай ерларда талабға нисбатан тақлиф жуда кам. Туристик хизмат кўрсатувчи объектларимиз етарли эмас. Рақобат бўлмаса, тақлиф кам бўлса, албатта, улар ўзи истаган, ўзи манфаатдор бўлган нархини айтади. Чунки туристик хизмат кўрсатувчи объектидан — бу оромгоҳми ёки бошқа турдаги дам олиш масканими бугунги кунда уларнинг барчаси хусусий. Давлат тасарруфида бунақа масканлар мавжуд эмас. Шунинг учун хусусий сектор бозор талабидан келиб чиқиб, нархларни ўзи белгилайди. Мақсадининг айнан шу йўналишларда ҳам рақобатни юзаға келтириш ва нарх-навони мақбуллаштиришдан иборат.

“Ўзбекистон овози” мухбири Зилола УБАЙДУЛЛАЕВА тайёрлади.

КОРЕЯҒА ИШҒА ЖўНАТИШДА аралашув борми?

Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги Корея Республикасида вақтинча меҳнат фаолиятини амалға ошириш истагидаги фуқаролар учун бўлиб ўтган EPS-Torik тест имтиҳони жараёни билан бевосита таништириш мақсадида журналист ва блогерлар учун пресс-тур ташкил этди.

Тадбирда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда Корея Республикаси Бандлик ва меҳнат вазирлиги ўртасида имзоланган Меморандумға асосан мамлакатимиз фуқароларини малака талаб этилмайдиган Е-9 ишчи визаси бўйича ушбу давлатда вақтинча меҳнат фаолиятини амалға ошириш тартиби белгилангани таъкидланди. Мазкур виза орқали фуқаролар ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш соҳаларига жалб этилиши мумкин.

2020 йилда пандемия сабабли барча ишчи кучи етказиб берувчи давлатлар қаторида юртдошларимизнинг ушбу давлатға оқими сезиларли даражада қисқарди. 2021 йил 5 ноябрь куни Корея Республикаси махсус комиссиясининг қарорига асосан чет эллик ишчиларни Корея давлатига киришиға рухсат берилгач, 2021 йил ноябрь-декабрь ойларида пандемия чекловлари шароитида жами 915 нафар фуқаро ташкилий тарзда жўнатилиди.

Жорий йил январь-июнь ойлари давомида Ко-

рея Республикасидан меҳнат таътили олиб Ўзбекистонға келган фуқароларнинг 1896 нафари иш жойига қайтиб кетган ҳамда Е-9 виза тури бўйича 2026 нафар фуқаро ташкилий тарзда жўнатилган. Ҳозирги вақтда икки давлатдаги эпидемиологик вазиятдан келиб чиқиб, ушбу жараёнлар тўлиқ тикланди.

Кореяда ишлаш истагидаги фуқаролар учун 2022 йилда белгиланган корейс тили бўйича EPS-Torik ҳамда малака тест имтиҳонларида иштирок этиш учун жорий йил 28 апрель куни labormigration.uz дастурий мажмуасидан 18 ёшдан 39 ёшгача бўлган 16 минг 601 нафар номзод рўйхатдан ўтган.

Республиканинг Инсон ресурсларини ривожлантириш хизматининг EPS-Torik agency базасида рўйхатдан ўтган 16 минг 601 нафар номзоддан 1391 нафари талабларға мос келмагани тўғрйли қабул қилинмаган. Шундай қилиб, барча талабларға мувофиқ рўйхатдан ўтган номзодлар учун 2022 йил 2 июнь куни Тошкент шаҳрида корейс тилидан EPS-Torik тест имтиҳони бошланган ва 15 июлгача давом этади.

Таъкидлаш жоиз, ушбу босқичдан муваффақиятли ўтган номзодлар малака тест имтиҳонла-

ридан ҳам ўтиши лозим. Маълумот ўрнида яна шуни айтиш мумкинки, Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги тест имтиҳонларидан муваффақиятли ўтган фуқароларни Корея Республикасида меҳнат фаолиятини амалға оширишини кафолатламайди.

Чунки, тест имтиҳонлари бевосита Инсон ресурсларини ривожлантириш хизмати томонидан ўтказилмоқда ва баҳоланади. Имтиҳонлардан муваффақиятли ўтган фуқаролар рўйхати Инсон ресурсларини ривожлантириш хизмати ва агентлик веб-сайтларида эълон қилинади. Кейинги босқичда агентлик томонидан синовлардан ўтган фуқаролар тўғрисидаги маълумотлар (анкета маълумоти, сканер қилинган паспорт нусхаси, фотосурат) Инсон ресурсларини ривожлантириш хизматининг SPAS электрон базасига киритилади. SPAS электрон базасига киритилган маълумотлар қачон киритилишидан қатъи назар номзод рўйхати Корея Инсон ресурсларини ривожлантириш хизмати (КИРРХ) томонидан тасдиқлангандан сўнг, 1 йил муддатға амал қилади ва бу муддат ичида номзод корейс иш берувчилари томонидан танланмаган тақдирда КИРРХ томонидан яна 1 йил муддатға қайта тасдиқланади.

Иккинчи йилда ҳам танлаб олинмаган фуқаролар рўйхати электрон базадан чиқариб юборилади ва Кореяда ишлаш истагида бўлган фуқаро синовлардан қайтадан ўтиши лозим бўлади. Мазкур базада шаклланган номзодлар тўғрисидаги электрон маълумотлар Инсон ресурсларини ривожлантириш хизмати томонидан исталган номзодни танлаб олиш учун корейс иш берувчиларига тақдим этиб борилади. Корейс иш берувчилари томонидан танлаб олинган номзодларға меҳнат шартномаси лойиҳаси юборилади. Шундан сўнг, Корея Адлия вазирлиги томонидан берилган виза тасдиқномаси асосида номзод Корея Республикасига юборилади.

Юқоридаги маълумотларда келтирилганидек, фуқароларни корейс иш берувчилари томонидан танлаш жараёнларида агентликнинг ҳеч қандай иштироки мавжуд эмас. Шу ўринда қайд этиш лозимки, Корея томонидан хорижий фуқароларни, шу жумладан, Ўзбекистон фуқароларини ишға жалб қилиш жараёнида шафдофликни таъминлаш мақсадида Инсон ресурсларини ривожлантириш хизматининг EPS.GO.KR веб-сайтида ҳар бир номзодға шахсий кабинет очилган.

Шахсий кабинет орқали фуқаролар ўзи тўғрисидаги маълумотлар, яъни унинг синовлардан ўтиш бали, анкета маълумоти, иш берувчи томонидан танлангани ёки йўқлиги, танланган бўлса, меҳнат шартномаси ва ишчи виза тасдиқномаларининг юборилган вақти тўлиқ ёритиб борилади.

Тоштемир ХУДОЙҚУЛОВ, “Ўзбекистон овози” мухбири.

60 НАФАРҒА ЯҚИН ФУҚАРО

бу йил сувда чўкиб ҳалок бўлди

Жазирама кунларда ҳамма соя-салқин жойларда дам олишни, сув ҳавзаларида чўмилишни истайди. Инсонлар хордиқ олиш билан бирға турли бахтсиз ҳодисаларға ҳам дуч келишини инкор қилиб бўлмайди. Айниқса, чўқур, ўралмаган, рухсат этилмаган жойлардаги сув ҳавзалари инсон ҳаёти учун хавфли эканини унутмаслигимиз керак.

Юртимизда ўтган йили 160 нафар фуқаро чўкиш оқибатида вафот этган, уларнинг 69 нафари вояға етмаганлар ҳисобланади. Жорий йил мавсумда шу кунға қадар 60 нафарға яқин фуқаро чўкиб ҳалок бўлган. Ўрганиш натижаларига кўра, уларнинг аксарияти рухсат этилмаган жойларда чўмилган, айримлари эса ўз эҳтиётсизлиги натижасида сувға тушиб кетган.

Ушбу рақамлар қанчадан-қанча оилаларға оғир мусибат олиб келган. Кимдир отасидан, кимдир акаси ёки ўкасидан, яна кимдир умр йўлдошидан, дўст-биродаридан ажралиши билан тугаган фожиадир.

2016-2019 йиллар мобайнида вилоят ҳудудида фуқароларнинг сувда чўкиб ҳалок бўлган фуқароларнинг 41,5 фоизини 23 ёшдан 53 ёшгача, 33 фоизини 13 ёшдан 22 ёшгача бўлган фуқаролар ҳамда 25,5 фоизини 12 ва ундан кичик ёшда бўлган болалар ташкил этмоқда.

Ёшлар ўртасида юзаға келаётган сувдаги ҳалокатларнинг аксарияти уларнинг назоратсиз қолдирилиши ва ўзбошимчалиқари оқибатида содир бўлмоқда. Статистик маълумотларға кўра, кейинги 5 йил давомида сувда чўкиб ҳалок бўлган ёшларнинг 95 фоизи ота-оналар томонидан назоратсиз қолдирилганлиги ҳамда ўзбошимчалик билан белгиланмаган ва тақиқланган жойларда чўмилиши оқибатида содир бўлган. Асосан катта ёшдаги фуқароларнинг сувға чўкишлариға уларнинг спиртли ичимликлар истеъмол қилиб, маст ҳолда чўмилиш учун сувға тушишлари сабаб бўлмоқда.

Қайд этилган ҳолатларнинг деярли 99 фоизи белгиланмаган ва чўмилиш рухсат этилмаган жойларда содир бўлган.

Айтиш мумкинки, яхши сузадиган одам ҳам (сувда чўмилиш қоидаларига риоя қилмаса ва эҳтиёт чораларини кўрмаса) чўкиб кетиши мумкин. Узоқ масофаға сузиб чарчаш, шунингдек, калла ташлаганда шикастланиш (бошининг тошға ёки бирор қаттиқ нарсаға урилиб кетиши) сувға чўкишға сабаб бўлади. Калла ташлаган одам сув юзасига урилиб кетиши туфайли бўйин, кўз, биқин соҳасига зарб етказади, бу эса ҳўшдан кетишға олиб келади.

Огоҳ бўлинг.

Меҳриддин РУСТАМОВ, Тошкент вилояти ФВБ 25-ЁҚҚ смена бошлиғи.

